

nota van toelichting algemeen deel

Besluit van (....) tot wijziging van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen, het Besluit vervoer splijtstoffen en ertsen, het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming en het Besluit in- uit en doorvoer van radioactieve afvalstoffen en bestraalde splijtstoffen in verband met aanvulling en verbetering van delegatiegrondslagen en technische correcties (Wijzigingsbesluit algemene maatregelen van bestuur Kernenergiewet 2022)

ALGEMEEN DEEL

DEEL I – WIJZIGINGEN ALGEMENE MAATREGELEN VAN BESTUUR KERNENERGIEWET 2022

1. Inleiding

Het voorliggende besluit wijzigt een aantal algemene maatregelen van bestuur met grondslag in de Kernenergiewet (hierna: Kew). De wijzigingen strekken tot:

- (1) aanvulling en verbetering van delegatiegrondslagen met herschikking van lagere regelgeving voor de beveiliging van kerninstallaties, splijtstoffen of ertsen en voor nucleaire drukapparatuur,
- (2) vergroting van de kring van betrokken bestuursorganen bij besluiten met betrekking tot een kerncentrale, en
- (3) technische en redactionele correcties, mede strekkend tot een goede uitvoering van internationale verplichtingen.

De wijzigingen bevatten geen (belangrijke) inhoudelijke wijzigingen.

Concreet gaat het om wijzigingen van:

- het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse, artikel I);
- het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen (Bvser, artikel II);
- het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs, artikel III),
- het Besluit in-, uit-, en doorvoer van radioactieve stoffen en bestraalde splijtstoffen (Biudrabs, artikel IV).

In samenhang daarmee is de lagere regelgeving zoals de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen, splijtstoffen en ertsen (Rbnis) en Regeling nucleaire drukapparatuur (Rnd) gewijzigd (herschikking) en is de ANVS-verordening nucleaire veiligheid en beveiliging (hierna: ANVS-verordening) vastgesteld.

De belangrijkste aanleidingen voor de overige wijzigingen door het besluit komen in de volgende paragrafen van Deel I van het algemeen deel van de nota van toelichting aan de orde. De wijzigingen worden per gewijzigd besluit besproken. In de artikelsgewijze toelichting wordt verder ingegaan op de technische en redactionele correcties.

Vanwege de wijziging van het begrip "werknemer" in bijlage 1 van het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs) (artikel III, onderdeel E, dit betreft een redactionele aanpassing en verduidelijking) zijn de voordracht en het nader rapport uitgebracht in overeenstemming met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (conform Aanwijzing voor de regelgeving 4.7).

In Deel II van deze nota van toelichting is voorts een (geactualiseerde) toelichting opgenomen met betrekking tot de regelgeving voor de beveiliging van nucleaire inrichtingen en splijtstoffen, die voorheen was opgenomen in de Rbnis.

Als gevolg van de opeenvolgende wijzigingen van die regelingen en de herschikking bij dit besluit was de toelichting op de regelgeving met betrekking tot de beveiliging van nucleaire inrichtingen

en splijtstoffen over meerdere regelingen verdeeld en was deze niet steeds actueel en goed kenbaar. Daarom is in Deel II een integraal en geactualiseerd overzicht opgenomen.

2. Wijziging van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse) (artikel I)

2.1 Aanwijzing betrokken bestuursorganen in een straal van 20 km om de kernenergiecentrale
De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) heeft op 31 januari 2018 in het rapport "Samenwerken aan nucleaire veiligheid" de aanbeveling gedaan om "afspraken te maken met buurlanden over grensoverschrijdende informatievoorziening bij vergunningprocedures voor kerncentrales, zodat burgers in een straal van 20 km om de kerncentrale actief geïnformeerd worden en de gelegenheid hebben tot inspraak"¹. De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft in een reactie op het rapport van de OvV van 26 april 2018² het maken van afspraken over deze inspraak onderschreven. De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (verder: ANVS, of: Autoriteit) heeft de OvV in een reactie aan de Staatssecretaris van 24 april 2018 geschreven deze aanbeveling uit te voeren³. Het Belgische Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) en de ANVS hebben over de grensoverschrijdende inspraak medio 2018 afspraken gemaakt. Ze handelen daar in de praktijk inmiddels naar. Met de wijziging van artikel 15 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (hierna: Bkse) worden deze afspraken voor Nederland ook, voor zover nodig, wettelijk geformaliseerd. Hiertoe wordt de afstand van de bestuursorganen, die worden betrokken bij de voorbereiding van beschikkingen voor kernenergiecentrales die met een uniforme openbare voorbereidingsprocedure worden voorbereid, verruimd van tien naar twintig kilometer van de kernenergiecentrale tot het gebied van het desbetreffende bestuursorgaan. Met de straal van 20 km wordt aangesloten bij jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uit 2013 over het begrip belanghebbende bij een besluit over vergunningverlening krachtens de Kew ten aanzien van de kerncentrale Borssele.⁴

2.2 Aanwijzing besturen veiligheidsregio's

De veiligheidsregio's bestaan sinds 2010 als een samenwerkingsverband van gemeenten en zijn in die zin een vorm van verlengd lokaal bestuur. Zij waren nog niet op grond van artikel 17a van de Kew als betrokken bestuursorgaan aangewezen, terwijl daar op grond van hun verantwoordelijkheid voor de brandweerbijstand, het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio wel reden toe is. In de vergunningverleningspraktijk worden de besturen van de veiligheidsregio's inmiddels standaard in de hoedanigheid van betrokken bestuursorgaan actief over vergunningprocedures voor nucleaire inrichtingen geïnformeerd. Het is gewenst gebleken deze praktijk te formaliseren. De wijziging van artikel 15, onderdelen a (nieuw) en b (nieuw), van het Bkse voorziet daarin.

2.3 Aanvulling en verbetering delegatiegrondslagen voor de beveiliging van bepaalde handelingen met bepaalde splijtstoffen of ertsen en van nucleaire inrichtingen

2.3.1. Algemeen

In het kader van de beveiliging van bepaalde handelingen met bepaalde splijtstoffen of ertsen en de beveiliging van nucleaire inrichtingen (inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kew) zijn verschillende onderwerpen voortaan in hoofdzaak op het niveau van een algemene maatregel van bestuur geregeld. Dit betreft de hoofdelementen van de regelgeving en de delegatiegrondslagen voor technische en organisatorische regels ter uitwerking daarvan bij verordening van de ANVS (op basis van artikel 4 van de Kew).

Zo bepaalde artikel 22, derde lid, van het Bkse voorheen dat de ANVS bij verordening regels kon stellen ten aanzien van de beveiliging van het voorhanden hebben en het zich ontdoen van de in de bijlage bij dat besluit genoemde splijtstoffen en ertsen en ten aanzien van de beveiliging van nucleaire inrichtingen. Voorheen betrof dit de bij ministeriële regeling (Regeling beveiliging

¹ Kamerstukken II 2017/18, 25422, nr. 218.

² Kamerstukken II 2017/18, 25422, nr. 222.

³ Kamerstukken II 2017/18, 25422, nr. 222.

⁴ RvS, 13 februari 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ1263.

nucleaire inrichtingen en splijtstoffen, Rbnis) gestelde regels waarbij de bevoegdheid op grond van de Wijzigingswet Kernenergiewet (instelling Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming, hierna: Instellingswet ANVS)⁵ en het Wijzigingsbesluit instelling Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (Instellingsbesluit ANVS)⁶ is overgedragen aan het zbo ANVS. Deze delegatiegrondslag behoeft naar huidige maatstaven⁷ aanvulling en verbetering met een verdere uitwerking waarbij de hoofdelementen van de regelgeving meer op het niveau van een algemene maatregel van bestuur komen te liggen. De uitwerking van deze hoofdelementen in technische en organisatorische voorschriften vindt op basis van de gepreciseerde delegatiegrondslagen bij verordening van de ANVS plaats. Hierbij is zoveel mogelijk uitgegaan van twee niveaus van regelgeving met het oog op de kenbaarheid voor de sector en burger: de algemene maatregel van bestuur en de ANVS-verordening.

In het Bkse zijn de bepalingen met de hoofdelementen en uitgewerkte delegatiegrondslagen opgenomen. Dit betreft:

2.3.2. De beveiliging van het voorhanden hebben en het zich ontdoen van splijtstoffen of ertsen en de beveiliging door de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kew (hierna: nucleaire inrichtingen).

De bedoelde hoofdelementen en uitgewerkte grondslagen zijn opgenomen in het gewijzigde artikel 22 en de nieuwe artikelen 22a tot en met 22e van het Bkse. Dit omvat met name:

- de vaststelling van referentiedreigingen door de minister,
- de verplichting om beveiligingsmaatregelen te treffen en de belangrijkste eisen aan die maatregelen,
- het beveiligingspakket, wijziging daarvan en goedkeuring door de ANVS en de verplichting overeenkomstig het beveiligingspakket te handelen,
- het plan interne beveiligingsorganisatie,
- een evaluatieprogramma voor de beveiligingsmaatregelen,
- de afstemming tussen de beveiligingsmaatregelen en nucleaire veiligheidsmaatregelen, en
- de geheimhouding van referentiedreigingen en beveiligingspakketten.

Bij verordening van de ANVS worden op basis van de genoemde artikelen met het oog op een goede uitvoering nadere regels van technische of organisatorische aard gesteld; deze omvatten in elk geval:

- een nadere aanwijzing van de splijtstoffen waarvoor beveiligingsmaatregelen moeten worden getroffen (ertsen zijn thans niet aangewezen omdat zich daar geen specifiek risico vanuit het oogpunt van nucleaire veiligheid voordoet),
- de beveiligingsmaatregelen,
- bepalingmethoden voor de maximale waarde en de effectieve dosis;
- de aanwijzing van een beveiligingsdeskundige en diens plaatsvervanger;
- de aanwijzing van vertrouwensfuncties als bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsonderzoeken;

⁵ Wet van 26 april 2016 tot wijziging van de Kernenergiewet in verband met de instelling van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (Stb 2016,180).

⁶ Besluit van 19 mei 2017 tot wijziging van het Besluit detectie radioactief besmet schroot, het Besluit in-, uit- en doorvoer van radioactieve afvalstoffen en bestraalde splijtstoffen, het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen, het Besluit OM-afdoening, het Besluit registratie, splijtstoffen en ertsen, het Besluit stralingsbescherming, het Besluit van 18 december 2012 tot wijziging van het Besluit stralingsbescherming en enkele andere besluiten in verband met de vereenvoudiging van de wettelijke regels en de vermindering van administratieve lasten voor ondernemingen die met ioniserende straling werken en het herstel van enkele wetstechnische gebreken en leemten, het Besluit vergoedingen Kernenergiewet, het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen, het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet en het Vrijstellingsbesluit defensie Kernenergiewet in verband met de Wet tot wijziging van de Kernenergiewet in verband met de instelling van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (Stb. 2016, 180) (Wijzigingsbesluit instelling Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming) (Stb 2017,233).

⁷ Aanwijzing voor de regelgeving 2.24 en de toetsing hieraan door de Afdeling advisering van de Raad van State.

- een plan interne beveiligingsorganisatie dat ten minste een omschrijving bevat van de interne beveiligingsorganisatie, de daarmee verband houdende verantwoordelijkheden en de maatregelen met het oog op diefstal, sabotage of dreiging daartoe.

Meer specifiek:

- de getroffen en te nemen beveiligingsmaatregelen;
- de aanwijzing van een alarmcentrale en de beveiliging daarvan;
- de aanwijzing van een bedrijfsbeveiligingsdienst;
- een evaluatieprogramma voor de beveiligingsmaatregelen;
- de registratie van personen die toegang hebben of kunnen verlenen tot een daarbij aangewezen gebied;
- een jaarlijkse beoordeling op doeltreffendheid van het beveiligingspakket door de vergunninghouder en aanpassing van dat pakket indien noodzakelijk;
- een tienjaarlijks evaluatieprogramma voor het beveiligingspakket en de herbeoordeling van het beveiligingspakket door de vergunninghouder;
- door de vergunninghouder uit te voeren extra beoordelingen binnen het tijdvak van tien jaar indien dat naar het oordeel van de Autoriteit met het oog op het niveau van beveiliging noodzakelijk is; en
- informatie- en meldplichten ingeval van gebeurtenissen als bedoeld in de referentiedreiging.

2.3.3 De beveiliging van splijtstoffen of ertsen door de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 15, onder a, van de Kew (dit betreft het vervoeren, voorhanden hebben, binnen of buiten Nederlands grondgebied (doen) brengen of zich ontdoen van splijtstoffen of ertsen).

De bedoelde hoofdelementen en delegatiegrondslagen zijn opgenomen in de nieuwe artikelen 22f en 22g van het Bkse. Dit omvat met name:

- de verplichting om beveiligingsmaatregelen te treffen en eisen aan die maatregelen;
- het toezicht op die splijtstoffen of ertsen;
- het beveiligingsplan en evaluatie daarvan en van de daarin opgenomen beveiligingsmaatregelen; en
- de verplichting te handelen overeenkomstig het beveiligingsplan.

Bij verordening van de ANVS worden met het oog op een goede uitvoering op basis van de genoemde artikelen nadere regels van technische of organisatorische aard vastgesteld, dit betreft met name:

- de beveiligingsmaatregelen en het toezicht;
- het beveiligingsplan.

Meer specifiek:

- de aanwijzing van een beveiligingsverantwoordelijke;
- de manier waarop en plaats waar de splijtstoffen of ertsen worden gebruikt of opgeslagen;
- de getroffen en te treffen beveiligingsmaatregelen;
- het toezicht;
- een evaluatieprogramma, en
- wijziging van het beveiligingsplan.

In Deel II van het algemeen deel van deze nota van toelichting is een inhoudelijke en actuele toelichting op de voorheen bij ministeriële regelingen gestelde regels met betrekking tot de beveiliging van nucleaire inrichtingen en splijtstoffen opgenomen⁸. Voorts is een

⁸ Zie ook:

- de Regeling van de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 7 december 2010, nr. WJZ/10183066, houdende regels inzake de beveiliging van nucleaire inrichtingen en splijtstoffen (Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen) (Stcrt. 2010, 19950),
- de Regeling van de Minister van Economische Zaken van 3 december 2014, nr. WJZ/14116122, tot wijziging van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen in verband met het ontlasten van bepaalde vergunninghouders (Stcrt. 2014, 35429) en
- de Regeling van de Minister van Infrastructuur en Milieu van 6 oktober 2016, nr. IENM/BSK-2016/183805 tot wijziging van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen in verband met de aanpassing aan de meest recente internationale normen ten aanzien van beveiliging en de verbetering van de werking van de regeling (Stcrt 2016, 52040).

transponeringstabel in de bijlage bij de nota van toelichting opgenomen (aan het slot van het artikelsgewijze deel).

De aanvulling en verbetering van de delegatiegrondslagen en herschikking van materiële bepalingen is beleidsneutraal en dient mede een goede uitvoering van het op 3 maart 1980 te Wenen/New York tot stand gekomen Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal (Trb. 1981, 7) (zoals gewijzigd bij het op 8 juli 2005 te Wenen tot stand gekomen Verdrag (Trb. 2006, 81)). Het besluit tezamen met de ANVS-verordening geeft zoals voorheen de in voetnoot 17 genoemde ministeriële regelingen invulling aan de verplichting van artikel 2A van het Verdrag om een wet- en regelgevend kader in te stellen voor de beveiliging van bepaalde splijtstoffen en inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet. Dit geldt eveneens voor de in voetnoot 17 genoemde wijziging van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen van 2016: de uitvoering van de "Nuclear security recommendations on physical protection of nuclear material and nuclear facilities (INFCIRC/225/revision 5, Nuclear Security Series-13 (STI/PUB/1481 (iaea.org))".

2.4 Aanvulling en verbetering delegatiegrondslagen nucleaire drukapparatuur

Artikel 21 van het Bkse is gewijzigd, eveneens met het oog op aanvulling en verbetering van de delegatiegrondslagen voor de bepalingen met betrekking tot nucleaire drukapparatuur. Dit omvat o.a. de grondslagen voor het stellen van veiligheidsvoorschriften, de goedkeuring door de ANVS of een aangewezen instelling, het keuren van de apparatuur en het bijhouden van een administratie. Het betreft verplichtingen die voorheen al waren opgenomen in de Regeling nucleaire drukapparatuur (Rnd), er is geen sprake van nieuwe verplichtingen. De motivering hiervan is grosso modo hetzelfde als voor artikel 22 van het Bkse (zie onder par. 2.3, hiervoor).

De integriteit en betrouwbare werking van nucleaire drukapparatuur zijn een voorwaarde voor een veilig gebruik van kernenergie. Die apparatuur moet daarom zodanig worden ontworpen, gebouwd, geïnstalleerd, bedreven en onderhouden, dat recht wordt gedaan aan het veiligheidsbelang ervan. De vergunninghouder moet tegenover de toezichthouder en de keuringsinstelling aantonen dat de apparatuur in alle stadia voldoet aan de geldende veiligheidseisen zoals: wettelijke bepalingen, vergunningvoorschriften, de ontwerp- en constructiecode en specifieke ontwerp-eisen. De toezichthouder en de keuringsinstellingen onderzoeken deze verplichting van de vergunninghouder door middel van keuringen en inspecties vanaf het conceptuele ontwerp tot de definitieve buitengebruikstelling van de installatie of de vervanging van de apparatuur. De aangewezen keuringsinstellingen werken in opdracht van de vergunninghouder(s).

De regels voor nucleaire drukapparatuur zijn van toepassing op nucleaire en andere aangewezen drukapparatuur (waar het gaat om de fase van ingebruikneming en de gebruiksfase) tot de buitengebruikstelling daarvan. Deze regels zijn niet meer van toepassing nadat een kernreactor buiten gebruik is gesteld. Na de buitengebruikstelling bevat een kernreactor geen onderdelen meer die onder druk staan. Omdat de apparatuur in deze fase blijvend drukloos is, is niet langer sprake van drukapparatuur. Speciale eisen die voortkomen uit de bijzondere zorg voor de nucleaire veiligheid zijn dan niet meer nodig.

Artikel 21 van het Bkse, als gewijzigd, bevat de hoofdelementen van het juridisch kader voor nucleaire drukapparatuur met aanvulling en verbetering van de delegatiegrondslagen voor de lagere regelgeving.

In artikel 21, eerste lid, van dat besluit is een verbod opgenomen op het gebruik van nucleaire drukapparatuur die niet is goedgekeurd aan de hand van de daartoe vastgestelde voorschriften. Die voorschriften zijn op grond van het tweede lid door de ANVS vastgesteld in de ANVS-verordening. Voor een groot deel verwijzen de voorschriften naar keuringsvoorschriften uit internationaal geaccepteerde technische documenten. De keuringen van nucleaire drukapparatuur worden verricht door de ANVS of door keuringsinstellingen die bij beschikking door de ANVS zijn aangewezen. De ANVS stelt bij verordening regels waaraan instellingen moeten voldoen om voor

aanwijzing als keuringsinstelling in aanmerking te komen (artikel 21, derde lid, van het Bkse) en over de wijze waarop de beoordelingen en keuringen worden verricht (artikel 21, vijfde lid, van het Bkse).

3. Wijziging van het Besluit vervoer, splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen (Bvser) (artikel II)

3.1 Aanvulling en verbetering delegatiegrondslagen en beveiliging

De wijziging van het Besluit vervoer, splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen (Bvser) bevat in de eerste plaats een aanvulling en verbetering van de delegatiegrondslagen met regeling van de hoofdzaken op het niveau van de algemene maatregel van bestuur. Artikel 1d van het Bvser zoals dat voorheen luidde bepaalde dat de ANVS bij verordening regels kon stellen ten aanzien van de beveiliging van het vervoer, de opslag in verband met het vervoer en het binnen of buiten Nederlands grondgebied brengen of doen brengen van de in artikel 22 van het Bkse genoemde splijtstoffen en ertsen en de in artikel 4.7 van het Bbs bedoelde radioactieve stoffen. Ook deze delegatiegrondslag behoefde naar moderne inzichten aanvulling en verbetering waarbij de hoofdelementen op het niveau van een algemene maatregel van bestuur zijn gebracht en de uitwerking in technische en organisatorische voorschriften (op basis van de gepreciseerde delegatiegrondslagen) bij verordening van de ANVS plaatsvindt. Ook hierbij is zoveel mogelijk uitgegaan van twee niveaus van regelgeving met het oog op de kenbaarheid voor de sector en burger: de algemene maatregel van bestuur en de ANVS-verordening.

De hoofdelementen van de beveiliging van het vervoer, de opslag in verband met het vervoer en het binnen of buiten Nederlands grondgebied brengen of doen brengen van bepaalde splijtstoffen en radioactieve stoffen, en het voorhanden hebben van radioactieve stoffen zijn daarmee voortaan op het niveau van een algemene maatregel van bestuur geregeld. Dit betreft bepalingen in het gewijzigde artikel 1d en nieuwe artikelen 1e, 1f en 1g met bepalingen en delegatiegrondslagen voor door de ANVS bij verordening te stellen nadere voorschriften voor de beveiliging van het vervoeren van bepaalde splijtstoffen, ertsen of radioactieve stoffen met betrekking tot onderwerpen als:

- de verplichting om beveiligingsmaatregelen te treffen;
- het hebben van een goedgekeurd beveiligingsplan;
- de verplichting te handelen overeenkomstig dat plan, en
- de geheimhouding van beveiligingsplannen.

De beveiligingsmaatregelen hebben in elk geval betrekking op:

- de verpakking en beveiliging van de splijtstoffen, ertsen of radioactieve stoffen;
- het vervoer, vervoermiddel en route;
- eisen aan de bij het vervoer betrokken personen;
- de communicatiemiddelen;
- de bescherming van gegevens, en
- het tegengaan van incidenten en andere ongewenste beïnvloeding.

Bij verordening stelt de ANVS nadere regels over de inhoud van het beveiligingsplan en de genoemde beveiligingsmaatregelen. Verder worden regels gesteld met betrekking tot:

- het opstellen en gebruik van een nucleair draaiboek en
- de jaarlijkse beoordeling van het beveiligingsplan.

3.2 Overige wijzigingen

Voorts bleek op een beperkt aantal punten (technische) aanvulling en verbetering wenselijk te zijn. In artikel 32 van het Bvser voor wat betreft het binnen of buiten Nederlands grondgebied brengen van radioactieve stoffen. Deze strekken mede in het belang van een goede uitvoering van artikel 23, eerste lid, van Richtlijn 2013/59/Euratom in het Bvser.

De artikelen 3 en 6 van het Bvser zijn eveneens gewijzigd, eveneens met het oog op verduidelijking van de benodigde gegevens die aangeleverd moeten worden in geval van vervoer

van grote voorwerpen. Het betreft een verwijzing naar bijlage 1 bij de Regeling vervoer over de spoorweg en gevaarlijke stoffen (VSG), er is geen sprake van nieuwe verplichtingen. De bepalingen uit deze vervoersregelgeving waren al van toepassing.

4. Uitvoering en handhaving

Het besluit strekt tot verbetering van de uitvoerbaarheid of handhaafbaarheid door een versterkte juridische ordening van de regelgeving, en beperking van juridische risico's. Er is geen wijziging in de handhavingssystematiek (zie hoofdstuk X van de Kew) noch van de bestuursrechtelijke sanctionering van de bij en krachtens de Kernenergiewet gestelde verplichtingen (artikel 83 c van de Kew).

Het ontwerp van het besluit is voorgelegd aan de ANVS voor een handhaafbaarheids- en uitvoerbaarheidstoets. De ANVS heeft bijgedragen aan de voorbereiding van het ontwerpbesluit en heeft in het kader van de HUF toets (samengevat) geconcludeerd dat:

- de wetgevingstechnische en redactionele aanpassingen geen gevolgen voor de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid (hierna: HUF) hebben;
- de wijziging van de zone waarbinnen bestuursorganen bij de vergunningprocedures voor kerncentrales worden betrokken van 10 km naar 20 km en het betrekken van de veiligheidsregio bij alle vergunningprocedures voor nucleaire installaties goed uitvoerbaar is met verwaarloosbare (extra) uitvoeringskosten en geen gevolgen zal hebben voor de handhavingsinzet en -behoefte van de ANVS;
- de wijziging van de bepalingen inzake nucleaire drukapparatuur geen gevolgen heeft voor de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid of fraudegevoeligheid van de bepalingen;
- de wijziging van de delegatiegrondslagen voor beveiligingsregelgeving voor de beveiliging van bepaalde handelingen met bepaalde splijtstoffen en van nucleaire inrichtingen in Bkse geen inhoudelijke gevolgen heeft voor de uitvoeringspraktijk; wel is er volgens de ANVS een noodzaak van extra op de uitvoeringspraktijk (met name de vergunninghouders van nucleaire inrichtingen en gespecialiseerde vervoerders) gerichte voorlichting waardoor zij nog steeds goed de weg kunnen blijven vinden in de regelgeving die voorheen grotendeels in één ministeriële regeling (de Rbnis) was ondergebracht;
- de wijzigingen in de regelgeving voor vervoer die mede strekken ter uitvoering van internationale verplichtingen komen volgens de ANVS de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudegevoeligheid van het besluit juist ten goede. Voor alle betrokken partijen wordt duidelijker wat de wetgever heeft bedoeld met bepaalde eisen;
- de wijziging van het werknemersbegrip heeft volgens de ANVS (samengevat) voor de ANVS geen gevolgen voor de handhaafbaarheid. De gevolgen van de nieuwe begripsomschrijving van "werknemer" hebben dus in eerste instantie vooral gevolgen voor het toezicht door de ambtenaren van de Inspectie SZW (hierna: ISZW). Door de ISZW is om deze wijziging gevraagd. Voor het toezicht op de bescherming tegen de risico's van ioniserende straling van de werknemers in inrichtingen waarvoor een vergunning krachtens artikel 15, onder b, van de Kernenergiewet is verleend, is de ANVS verantwoordelijk. Het ruimere werknemersbegrip lijkt voor dit toezicht nauwelijks gevolgen te hebben omdat voor nucleaire inrichtingen sprake steeds sprake is van een ruime verantwoordelijkheid van de vergunninghouder voor de veiligheid ook waar het (onder)aannemers en leveranciers betreft (zie Regeling nucleaire veiligheid kerninstallaties) en voor inleenkrachten (externe werknemers), vrijwilligers en leerlingen en studerende.

5. Regeldruk

Er zijn geen dan wel licht positieve gevolgen voor de regeldruk, administratieve lasten en nalevingskosten. Het besluit leidt niet tot nieuwe of gewijzigde verplichtingen voor burgers, bedrijven of overheden. Het besluit omvat een herschikking van regelgevingsniveaus, aanvulling en verbetering van delegatiegrondslagen en correcties en verbeteringen. Op de gevolgen van de overdracht van regelgevende bevoegdheid aan de ANVS is uitvoerig ingegaan in de toelichtingen bij de eerdergenoemde Instellingswet ANVS en het Instellingsbesluit ANVS (zie voetnoten 14 en 15).

Er zijn enkele wijzigingen ingevolge het besluit die leiden tot enige verlaging van de administratieve lastendruk van het bedrijfsleven. Het betreft met name:

- Het elektronisch indienen van aanvragen om vergunningen en kennisgevingen op grond van het Bvser (artikel II, onderdeel C, onderdeel 1, onder a en onderdeel 2, onder b). Het gaat daarbij jaarlijks om ca. honderd vergunningsaanvragen en enkele honderden kennisgevingen. Aangezien vervoersvergunningen over het algemeen voor maximaal drie jaar worden verleend en het aantal vergunningaanvragen en kennisgevingen afgelopen jaar door COVID-19 maatregelen sterk zijn beïnvloed, is ervoor gekozen om het gemiddelde per jaar van afgelopen drie jaar hier te vermelden. Het gemiddeld aantal verleende vervoersvergunningen bedraagt dan 81 per jaar. Het gemiddelde aantal ingediende aanvragen ligt in de praktijk hoger (ruim 100 per jaar). Na beoordeling van de aanvragen blijkt een deel van de aanvragen onterecht te zijn ingediend, vanwege het ontbreken van aanvullende informatie buiten behandeling te zijn gesteld of wordt de aanvraag tijdens de behandeling van de aanvraag ingetrokken door de aanvrager. Het gemiddelde aantal kennisgevingen bedraagt 219 stuks.

Aangezien zowel vervoersvergunningen als kennisgevingen nu op elektronische wijze aangevraagd worden, levert dit minder administratieve lasten op voor de aanvragers. Uitgaande van een uur tijdswinst per aanvraag en een uurtarief van ca €60,- betekent bij een aantal van 100 aanvragen per jaar dat er een lastenvermindering op dit punt van ca. €6000,- optreedt.

- De verruimde mogelijkheden voor Belgiëvaarders, die voor hun vervoer al beschikken over een Belgische vergunning of andere autorisatie, om geen Nederlandse vergunning te hoeven hebben. Door dit besluit kunnen ze in plaats daarvan volstaan met het doen van een eenvoudige kennisgeving (artikel II, onderdeel L). Het gaat jaarlijks naar schatting om 20 gevallen. Overigens zijn de elektronische aanvragen en kennisgevingen nu al wel mogelijk en er wordt in circa 99% van de gevallen ook al gebruik van gemaakt. Verder worden in de praktijk voor de Belgiëvaarders de Belgische vergunningen en autorisaties al geaccepteerd wanneer deze worden gemeld.

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft over het voorontwerp geadviseerd. Naar aanleiding hiervan is de nota van toelichting op verschillende punten aangepast. Op de belangrijkste aspecten van het advies wordt hieronder nader ingegaan.

Het ATR adviseert om het voorstel openbaar te consulteren via internet-consultatie voorafgaand aan de politiek-bestuurlijke besluitvorming en de voorhang in het parlement. Staand kabinetsbeleid (Kamerstukken II 2009/2010, 29279, 114 e.v.) is echter dat afgezien kan worden van internetconsultatie bij voorhang/voorpublicatie en (vooral) technische wijzigingen zoals i.c. waarbij er geen grote gevolgen voor burgers en bedrijven zijn of wanneer consultatie niet tot wezenlijke veranderingen kan leiden. Naar aanleiding van dit advies is evenwel besloten om in dit specifieke geval, als uitzondering en mede gezien de aard van de te regelen materie, alsnog internetconsultatie toe te passen.

Het ATR adviseert de regeldrukeffecten van het voorstel te beschrijven in de toelichting conform de Rijksbrede methodiek met betrekking tot de volgende punten:

- Het ATR constateert dat er sprake is van een onvolledige weergave van de beschreven regeldrukeffecten als gevolg van het elektronisch kunnen indienen van diverse vergunningen en kennisgevingen op grond van het Bvser. Aan dit advies is tegemoet gekomen door een verduidelijking in paragraaf 5.
- Het ATR constateert dat het nieuwe artikel 11a Bkse en art. 3.6 Bbs extra indieningsvereisten voor een vergunningsaanvraag regelt waarvan de regeldrukeffecten niet in de toelichting zijn uitgewerkt. Beide indieningsvereisten worden uitgebreid als gevolg van internationale regelgeving. Het eerder opgenomen concept artikel 11a Bkse is vervallen omdat de indieningsvereisten onderdeel zijn van een bredere in voorbereiding zijnde wijziging van regelgeving. Dit geldt ook voor de conceptwijziging van artikel 3.6 Bbs. Het advies van ATR op deze onderdelen behoeft geen verdere behandeling.
- Het ATR merkt op dat bij de aanpassingen van artikel 31 Bvser en Bijlage 1 van het Bbs niet duidelijk is of er regeldrukeffecten optreden. Er is geen sprake van extra regeldrukeffecten. De vervoerder moet beschikken over een kennisgeving of vergunning en moet met het oog op de door hem gewenste activiteit en de toestemming daarvoor informatie aan het bevoegd gezag verschaffen. Die toestemming wordt hem toegezonden. Het bij zich (aan boord) moeten hebben daarvan i.v.m. controle en het toezicht kan

moeilijk als een (extra) administratieve last worden gezien, dit is ook niet op kosten waardeerbaar.

6. Financiële gevolgen rijksoverheid

Er zijn geen (financiële) gevolgen voor de Rijksbegroting of de Rijksoverheid.

7. Consultatie, voorhang, voorpublicatie en notificatie

7.1 Consultatie

PM resultaten

7.2 Voor- en nahang

Het ontwerpbesluit is op (PM) op grond van artikel 76, eerste lid, van de Kernenergiewet voorgehangen bij de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstukken II **PM**).

PM Opmerkingen en reactie.

Het ontwerpbesluit is op (**PM**) op grond van artikel 76, tweede lid, van de Kernenergiewet nagehangen bij de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstukken II **PM**).

7.3 Voorpublicatie

Het ontwerpbesluit is op (**PM**) op grond van artikel 76, eerste lid, van de Kernenergiewet in de Staatscourant (Stcrt.nr. (**PM**) voorgepubliceerd.

PM Opmerkingen en reactie.

7.4 Notificatie

Het voorstel is op (**PM**) ingevolge artikel 33, derde alinea, van het op 25 maart 1957 te Rome tot stand gekomen Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Trb. 1957, 92), voorgelegd aan de Europese Commissie.

PM Opmerkingen en reacties.

8. Wijziging van overige regelgeving, overgangs- en slotbepalingen

Gelijktijdig met de inwerkingtreding van het besluit zijn de daarmee samenhangende wijzigingen van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen (Rbnis), Regeling nucleaire drukapparatuur (Rnd) en de desbetreffende ANVS-verordeningen van kracht geworden. De genoemde ministeriële regelingen golden op grond van artikel XII, eerste lid, van het eerdergenoemde Instellingsbesluit ANVS als regelingen van de Autoriteit voor zover ingevolge het Instellingsbesluit ANVS dan wel de eerdergenoemde Instellingswet ANVS (zie voetnoten 14 en 15) regelgevende bevoegdheden van de minister zijn overgedragen aan de Autoriteit. In de nota van toelichting op het genoemde artikel XII, eerste lid, wordt in dit verband opgemerkt:

“Onder «besluiten» zijn in het eerste lid onder andere te begrijpen: beschikkingen, erkenningen, goedkeuringen, aanwijzingen en nadere eisen. Hieronder zijn eveneens te begrijpen de algemeen verbindende voorschriften waarvoor de Autoriteit door dit besluit de bevoegdheid heeft gekregen deze bij verordening te stellen en waarvoor voorheen een minister bevoegd was om ze te stellen”.

Het voorliggende besluit heeft geen gevolgen voor het vigerende overgangsrecht van het Wijzigingsbesluit Instelling ANVS. Tot de inwerkingtreding van dit besluit, de wijzigingen van de genoemde ministeriële regelingen en de vaststelling van de ANVS-verordening golden de algemeen verbindende voorschriften uit de genoemde ministeriële regelingen als algemeen verbindende voorschriften van de Autoriteit, voor zover bij de Instellingswet en Instellings-AMVB regelgevende bevoegdheid van de minister is overgedragen aan de Autoriteit en totdat deze algemeen verbindende voorschriften zijn opgenomen in de ANVS-verordening, op basis van de ingevolge dit besluit alsdan gewijzigde delegatiegrondslagen van de desbetreffende algemene maatregelen van bestuur. Nieuw overgangsrecht of wijziging van het geldende overgangsrecht is daarom niet aan de orde.

9. Inwerkingtreding

Er wordt gestreefd naar inwerkingtreding in de eerste helft van 2023. Voor inwerkingtreding bij koninklijk besluit is aanleiding vanwege de nahang ex artikel 76, tweede lid, van de Kew. Voor een eventueel verschillend moment is gekozen vanwege de verschillende wijzigingen van algemene maatregelen van bestuur en de verschillende onderwerpen, rekening houdend met eventuele opmerkingen of inbreng van de Staten-Generaal. Daardoor is zo nodig differentiatie mogelijk.

DEEL II – TOELICHTING OP DE REGELGEVING MET BETREKKING TOT DE BEVEILIGING VAN NUCLEAIRE INRICHTINGEN, SPLIJTSTOFFEN EN ERTSEN

Hoofdstuk 1. Inleiding en overzicht van de regelgeving m.b.t. de beveiliging van nucleaire inrichtingen, splijtstoffen en ertsen

§ 1.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een actueel en integraal overzicht gegeven van de opzet en inhoud van de regelgeving in het kader van de Kernenergiewet (Kew) met betrekking tot de beveiliging van nucleaire inrichtingen, splijtstoffen en ertsen, mede ter uitvoering van internationale verplichtingen. Dit omvat geactualiseerde toelichtingen behorend bij de voormalige Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen en de latere wijzigingen daarvan⁹, alsmede de herschikking ingevolge het wijzigingsbesluit. Omwille van de kenbaarheid en inzichtelijkheid is gekozen voor een geactualiseerde toelichting bij de regelingen in dit deel II van de nota van toelichting, ook al wijzigen de bepalingen niet inhoudelijk.

Dit Deel II van het algemeen deel van de nota van toelichting is als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2. Het Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal en kerninstallaties en aanbevelingen van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA) uit de IAEA Nuclear Security Series No. 13;
- hoofdstuk 3. De beveiliging van het voorhanden hebben en het zich ontdoen van splijtstoffen en ertsen en de beveiliging van inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de wet;
- hoofdstuk 4. De beveiliging van splijtstoffen door een vergunninghouder als bedoeld in artikel 15, onder a, van de Kernenergiewet;
- hoofdstuk 5. De beveiliging bij vervoer van categorie I, II of III materiaal;
- hoofdstuk 6. Geheimhouding.

Voor een verdere toelichting per artikel wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

§ 1.2 Overzicht van de regelgeving m.b.t. de beveiliging van nucleaire inrichtingen, splijtstoffen en ertsen

§ 1.2.1 Algemeen

Zoals in het algemeen deel van de nota van toelichting, Deel I, is toegelicht is de structuur van de regelgeving voor beveiliging voortaan als volgt vormgegeven:

- de hoofdelementen zijn op het niveau van een algemene maatregel van bestuur geregeld, met:
- delegatiegrondslagen voor nadere regels van uitvoeringstechnische aard omtrent technische of organisatorische onderwerpen bij verordening van de ANVS (op basis van artikel 4 van de Kew).

§ 1.2.2 De beveiliging van nucleaire inrichtingen, splijtstoffen en ertsen

De beveiliging van nucleaire inrichtingen, splijtstoffen en ertsen in het kader van de Kernenergiewet is als volgt geregeld:

- a. Het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse), als gewijzigd door artikel I van dit besluit, regelt de beveiliging van splijtstoffen en ertsen en van nucleaire inrichtingen¹⁰.

⁹ Zie de Regeling van de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 7 december 2010, nr. WJZ/10183066, houdende regels inzake de beveiliging van nucleaire inrichtingen en splijtstoffen (Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen) (Stcrt. 2010, 19950), de Regeling van de Minister van Economische Zaken van 3 december 2014, nr. WJZ/14116122, tot wijziging van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen in verband met het ontlasten van bepaalde vergunninghouders (Stcrt. 2014, 35429) en de Regeling van de Minister van Infrastructuur en Milieu van 6 oktober 2016, nr. IENM/BSK-2016/183805 tot wijziging van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen in verband met de aanpassing aan de meest recente internationale normen ten aanzien van beveiliging en de verbetering van de werking van de regeling (Stcrt 2016, 52040).

¹⁰ Inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet. Dat zijn onder meer kernenergiecentrales, onderzoeksreactoren en inrichtingen waarin splijtstoffen kunnen worden opgeslagen, bewerkt of verwerkt.

Dit omvat:

- de beveiliging van het voorhanden hebben en het zich ontdoen van in de bijlage bij het Bkse genoemde splijtstoffen en ertsen en de beveiliging van inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de wet (§ 3 met de artikelen 22 tot en met 22e van het Bkse);
- de beveiliging van splijtstoffen of ertsen door de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 15, onder a, van de wet (§ 4 met de artikelen 22f en 22g van het Bkse, als gewijzigd door dit besluit).

b. Het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen (Bvser), als gewijzigd door artikel II van dit besluit, regelt de beveiliging bij het vervoer van splijtstoffen of ertsen (categorie I-, II-, of III-materiaal) (artikelen 1d tot en met 1g van het Bvser, als gewijzigd).

Dit betreft de hoofdelementen van de voorheen in de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen opgenomen regels, op basis van de voormalige algemene delegatiegrondslagen in het Bkse (artikel 22 oud) en het Bvser (artikel 1d oud).

De overige, voorheen in de Rbnis opgenomen regels zijn opgenomen in:

c. De ANVS verordening nucleaire veiligheid en beveiliging, waarin op basis van de genoemde besluiten en artikel 4 van de Kew nadere regels zijn gesteld.¹¹

§ 1.2.3 De beveiliging van radioactieve stoffen

De beveiliging van radioactieve stoffen wordt naast het Bvser (voor de beveiliging van het vervoer van radioactieve stoffen) geregeld door:

- artikel 4.7 van het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs),
- de artikelen 1.1 en 4.2 en bijlage 4.1 van de Regeling basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Rbs), en
- de ANVS-verordening basisveiligheidsnormen stralingsbescherming.

Het wijzigingsbesluit heeft daarvoor geen gevolgen.

§ 1.2.4 Geheimhouding

In het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet (artikelen 1-3) zijn opgenomen geheimhoudingsplichten en daarop gerichte beveiligingsmaatregelen met betrekking tot gegevens, hulpmiddelen en materialen voor:

- de vrijmaking van kernenergie,
- de opslag, vervaardiging, bewerking of verwerking van splijtstoffen en
- de beveiliging van de in artikel 22 van het Bkse bedoelde splijtstoffen en ertsen, de in artikel 4.7, eerste lid, van het Bbs bedoelde radioactieve stoffen en inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kew,

voor zover deze gegevens, hulpmiddelen en materialen hetzij rechtstreeks door de bevoegde Ministers, hetzij met instemming van deze Ministers, onder verplichting tot geheimhouding zijn verkregen, dan wel door de Ministers zijn aangewezen.

De aanwijzing geldt thans in concreto voor:

- gasultracentrifugetechnologie¹²: dit is met name relevant voor Urenco en voor ETC waar de centrifuges worden geproduceerd.
- lasertechnologie¹³. Deze technologie wordt in Nederland niet toegepast.

¹¹ Volledigheidshalve wordt hierbij opgemerkt dat de bij regeling van de minister gestelde regels ter uitvoering van het voormalige artikel 22 Bkse en artikel 1d Bvser krachtens artikel XII van het Wijzigingsbesluit Instelling Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (Stb. 2017, 233) gelden als regels gesteld door de ANVS, voor zover de regelgevende bevoegdheid van de minister is overgedragen aan de ANVS bij dat besluit of de Wet van 26 april 2016 tot wijziging van de Kernenergiewet in verband met de instelling van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (Stb 180).

¹² Besluit toepassing Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet 24 september 1971/ nr.671/524, Directie WJA) (Stcrt 28 september 1971 nr. 187).

¹³ Besluit Toepassing Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet, 6 maart 1989/nr. 689/3, Directie WJA) (Stcrt 14 maart 1989 nr. 52).

- De beveiliging van de in artikel 22 van het Bkse bedoelde splijtstoffen en ertsen en inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kew, voor zover aangewezen (aanwijzing via de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen voor referentiedreiging, beveiligingspakket en – plan).

Hoofdstuk 2. Het Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal en kerninstallaties en de aanbevelingen van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA) uit de IAEA Nuclear Security Series No. 13

§ 2.1 Algemeen

Het voorkomen van misbruik van nucleair materiaal blijft nationaal en internationaal een aangelegenheid van het grootste belang. Het geheel van maatregelen, dat bedoeld is om te voorkomen dat inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kew (hierna: nucleaire inrichtingen), of bepaalde splijtstoffen in onbevoegde handen geraken, dat daarmee geweld wordt gepleegd of schade wordt veroorzaakt (sabotage), dan wel dat daarmee wordt gedreigd, noemt men fysieke beveiliging. Fysieke beveiliging is het geheel van maatregelen, dat bedoeld is om te voorkomen dat nucleaire inrichtingen of bepaalde splijtstoffen:

- in onbevoegde handen geraken,
- dat daarmee geweld wordt gepleegd of schade wordt veroorzaakt (sabotage),
- dan wel dat daarmee wordt gedreigd.

Met beveiliging wordt in dit kader zowel de bewaking als de beveiliging bedoeld. Fysieke beveiliging wordt internationaalrechtelijk geregeld door het Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal en kerninstallaties (hierna: het Verdrag)¹⁴. Het Verdrag is in 2005 gewijzigd. Sinds 11 september 2001 is namelijk de zorg over de kwetsbaarheid van nucleaire inrichtingen toegenomen vanwege de toegenomen risico's van terroristische acties. Kwetsbaarheid bestaat bij – meestal grensoverschrijdende – transporten van splijtstoffen en in verband met mogelijke aanslagen op nucleaire inrichtingen. Een van de belangrijkste wijzigingen is dat het verdrag niet alleen meer van toepassing is op de beveiliging van splijtstoffen in verband met vervoer, maar eveneens op de beveiliging van nucleaire inrichtingen.

Het Verdrag wordt uitgevoerd door middel van de artikelen 22 tot en met 22g van het Bkse, als gewijzigd door het besluit, de artikelen 1d tot en met 1g van het Bvser, als gewijzigd, artikel 4.7 van het Bbs, de artikelen 1 tot en met 3 van het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet en de daarop bij regeling van de Minister (referentiedreiging) of verordening van de Autoriteit gestelde regels.

In artikel 2A, eerste en tweede lid, van het Verdrag is voor de verdragspartijen de verplichting opgenomen om een passend wet- en regelgevend kader voor de beveiliging van bepaalde splijtstoffen en nucleaire inrichtingen in te stellen, uit te voeren en te handhaven. Ingevolge artikel 2A, derde lid, van het Verdrag moet, voor zover dit redelijk en praktisch uitvoerbaar is, bij de uitvoering van deze verplichting een aantal grondbeginselen worden toegepast. Deze zijn verwerkt in de nationale regelgeving (zie onderstaande overzichten en de nota van toelichting waarin dit is aangegeven).

Verder moet, voor zover dit redelijk en praktisch uitvoerbaar is, bij de uitvoering van deze verplichting een aantal grondbeginselen worden toegepast (art. 2A, derde lid). Hieronder volgt een overzicht van de grondbeginselen. In de tabel daarna is aangegeven waar deze in de Nederlandse regelgeving zijn verwerkt.

Grondbeginselen Verdrag:
A: Verantwoordelijkheid van de Staat (responsibility of the state)

¹⁴ Het op 3 maart 1980 te Wenen/New York tot stand gekomen Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal (Trb. 1981, 7). Het verdrag is gewijzigd door het op 8 juli 2005 te Wenen tot stand gekomen Verdrag (Trb. 2006, 81). Dit gewijzigde verdrag is op 8 mei 2016 in werking getreden.

De verantwoordelijkheid voor de instelling, uitvoering en handhaving van een stelsel voor fysieke beveiliging binnen een staat, berust volledig bij die staat.
B. Verantwoordelijkheden tijdens internationaal transport (responsibility during international transport) De verantwoordelijkheid van een staat om te waarborgen dat kernmateriaal adequaat wordt beschermd strekt zich uit tot het internationaal transport ervan, totdat deze verantwoordelijkheid naar behoren wordt overgedragen aan een andere staat, al naar gelang wat van toepassing is.
C: Wet- en regelgevend kader (legislative and regulatory framework) De staat is verantwoordelijk voor het scheppen en handhaven van een wet- en regelgevend kader dat op fysieke beveiliging van toepassing is. Dit kader dient te voorzien in de totstandkoming van toepasselijke eisen voor fysieke beveiliging met inbegrip van een evaluatie- en vergunningstelsel of andere procedures om vergunning te verlenen. Dit kader dient een stelsel voor inspectie van kerninstallaties en vervoer te omvatten teneinde de naleving te controleren van de van toepassing zijnde vereisten en voorwaarden van de vergunning of een ander document houdende vergunning, en dient een middel vast te stellen om de toepasselijke vereisten en voorwaarden te handhaven, met inbegrip van doeltreffende sancties.
D: Bevoegde autoriteit (competent authority) De staat moet een bevoegde autoriteit op te richten of aanwijzen die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het wet- en regelgevend kader en die over passende bevoegdheden, bekwaamheid en financiële en personele middelen beschikt om de toegewezen taken te vervullen. De staat dient maatregelen te nemen om te zorgen voor een daadwerkelijke scheiding tussen de taken van de bevoegde autoriteit van de staat en die van elk ander lichaam dat belast is met de bevordering of het gebruik van kernenergie.
E: Verantwoordelijkheid van de vergunninghouders (responsibility of the license holder) De verantwoordelijkheden voor het uitvoeren van de verschillende onderdelen van fysieke beveiliging binnen een staat moeten duidelijk zijn vastgesteld. De staat moet waarborgen dat de hoofdverantwoordelijkheid voor de uitvoering van fysieke beveiliging van kernmateriaal of van kerninstallaties berust bij de houders van de desbetreffende vergunningen of andere documenten houdende vergunning (bijvoorbeeld exploitanten of vervoerders).
F: Beveiligingscultuur (security culture) Alle organisaties die betrokken zijn bij de uitvoering van fysieke beveiliging moeten de nodige prioriteit verlenen aan de beveiligingscultuur en de ontwikkeling en instandhouding daarvan om de doeltreffende uitvoering ervan in de gehele organisatie te waarborgen.
G: Dreiging (threat) De fysieke beveiliging door een staat moet zijn gebaseerd op de actuele inschatting van de dreiging door de staat.
H: Gradatiesysteem (graded approach) Vereisten voor fysieke beveiliging moeten zijn gebaseerd op een gradatiesysteem, rekening houdend met de actuele inschatting van de dreiging, de relatieve aantrekkelijkheid, de aard van het materiaal en de mogelijke gevolgen van het ongeoorloofd wegnemen van kernmateriaal en van sabotage van kernmateriaal of kerninstallaties.
I: Verdediging in de diepte (defence in depth) De vereisten van de staat betreffende fysieke beveiliging moeten een afspiegeling zijn van een concept dat uitgaat van verschillende beveiligingslagen en -methoden (structureel, technisch, personeel en organisatorisch) die een persoon te kwader trouw moet overwinnen of omzeilen om zijn doelen te verwezenlijken.
J: Kwaliteitsborging (quality assurance) Er moeten programma's en beleid voor kwaliteitsborging worden opgezet en uitgevoerd teneinde zekerheid te bieden dat de gestelde eisen voor alle activiteiten die voor fysieke beveiliging van belang zijn in acht worden genomen.
K: Responsplannen (contingency plans) Responsplannen om te kunnen reageren op het ongeoorloofd wegnemen van kernmateriaal of het saboteren van kerninstallaties of kernmateriaal, of pogingen daartoe, moeten door alle vergunninghouders en betrokken autoriteiten worden opgesteld en op de juiste wijze worden uitgevoerd.
L: Vertrouwelijkheid (confidentiality) De staat moet vereisten vaststellen ter bescherming van de vertrouwelijkheid van informatie waarvan de ongeoorloofde openbaarmaking ten koste zou gaan van de fysieke beveiliging van kernmateriaal en kerninstallaties.

Grondbeginsel uit Verdrag

A. Verantwoordelijkheid van de Staat

Geïmplementeerd in Nederlandse regelgeving

artt. 22-22g Bkse en ANVS verordening

B. Verantwoordelijkheden tijdens internationaal transport	artt. 1d-1g, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 18, 19 en 22 Bvser
C. Wet- en regelgevend kader	Kew, art. 22-22e en bijlage Bkse en ANVS-verordening
D. Bevoegde autoriteit	artt. 3-12e Kew
E. Verantwoordelijkheid van de vergunninghouders	artt. 22-22g Bkse en ANVS verordening
F. Beveiligingscultuur	ANVS verordening
G. Dreiging	art. 22 Bkse en ANVS verordening
H. Gradatiesysteem	artt. 22-22g Bkse en ANVS verordening
I. Verdediging in diepte	ANVS verordening
J. Kwaliteitsborging	ANVS verordening
K. Responsplannen	ANVS verordening
L. Vertrouwelijkheid	Geheimhoudingsbesluit Kew, artikel 22d van het Bkse en artikel 1g van het Bvser.

Bij het opstellen van de eerdergenoemde besluiten en ANVS-verordening is voorts toepassing gegeven aan de aanbevelingen van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA) uit de IAEA Nuclear Security Series No. 13, Nuclear Security Recommendations on Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities (INFCIRC/225/Revision 5) (hierna: IAEA-aanbevelingen).¹⁵ Deze IAEA-aanbevelingen zijn in 2011 vastgesteld en bevatten adviezen met betrekking tot de beveiliging van splijtstoffen en nucleaire inrichtingen.

§ 2.2 IAEA-aanbevelingen voor de beveiliging van nucleaire installaties en splijtstoffen (NSS-13)

Zoals opgemerkt is in de nationale regelgeving toepassing gegeven aan de aanbevelingen van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA) uit de IAEA Nuclear Security Series No. 13. De bovengenoemde IAEA-aanbevelingen bevatten adviezen over de beveiliging van splijtstoffen en nucleaire inrichtingen. Daarbij is tevens aandacht besteed aan:

- de bescherming van de vitale onderdelen van nucleaire inrichtingen tegen bedreigingen die vanuit de eigen inrichting komen ('insider threat'),
- cyberdreigingen,
- de bescherming van gerubriceerde c.q. gevoelige informatie en
- maatregelen om gesaboteerd of zoekgeraakt materiaal of informatie tijdig te kunnen traceren en ontdekken.

In de IAEA-aanbevelingen wordt uitgegaan van gelijkwaardigheid van de maatregelen voor beveiliging (security) en maatregelen voor de nucleaire veiligheid (safety) in nucleaire inrichtingen.¹⁶

Bij het opstellen van de voormalige Rbnis in 2010 is nog gebruik gemaakt van de aanbevelingen van het IAEA uit de INFCIRC/225/Rev.4 betrekking hebbende op Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities. Daarbij was aangekondigd dat wanneer de IAEA-aanbevelingen zouden worden aangepast, bekeken zou worden of de regeling aanpassing behoeft teneinde de hernieuwde inzichten te implementeren. Ook in de brief aan de Tweede Kamer van 19 september 2012 die onder meer ingaat op de resultaten van de missie van januari 2012 van de International Physical Protection Advisory Service (IPPAS), die het overheidsbeleid op het vlak van nucleaire beveiliging alsmede de beveiliging van de Nederlandse nucleaire installaties onderzocht, zijn de hierboven bedoelde wijzigingen aangekondigd¹⁷. Door IPPAS is aanbevolen om deze nieuwste internationale beveiligingsvoorschriften van de IAEA in de Nederlandse wet- en regelgeving te

¹⁵ Vienna: International Atomic Energy Agency, 2011 IAEA Nuclear Security Series, ISSN 1816-9317; no. 13; http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PDF/Pub1481_web.pdf.

¹⁶ IAEA Safety Standard Series No. SSR-2/1 Safety of nuclear power plants design, IAEA 2012, Requirement 8 (http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PDF/Pub1534_web.pdf) en IAEA Safety Standards Series No. SSR-2/2, Requirement 17, onderdeel 5.1. (<http://www-pub.iaea.org/MTCD/Publications/PDF/Pub1716web-18398071.pdf>).

¹⁷ Kamerstukken II 2012/13, 32645, nr. 41.

implementeren. Deze aanbevelingen (van NSS-13) hebben geleid tot beperkte, maar wel noodzakelijke aanpassingen in de regelgeving in verband met de daarin neergelegde actuele inzichten ten aanzien van de beveiliging van nucleaire installaties, nucleaire transporten en splijtstoffen. Ook de inzichten in de verhouding tussen de beveiligingsmaatregelen en de maatregelen om schade te voorkomen zijn internationaal gewijzigd. In de meest recente aanbevelingen van het IAEA wordt uitgegaan van gelijkwaardigheid van de maatregelen voor beveiliging (security) en maatregelen voor de nucleaire veiligheid (safety) in de nucleaire inrichting¹⁸.

In NSS-13 zijn meer actuele inzichten in de bedreigingen van de nucleaire sector en materiaal en de beveiliging daartegen verwerkt. Deze wijzigingen zijn in internationaal verband voorbereid en in het kader van de IAEA in 2011 geaccordeerd. De hieruit volgende wijzigingen zijn in 2016 doorgevoerd in de Rbnis (zie voetnoot 23). Het ging daarbij om de volgende onderwerpen:

- Gelijkwaardigheid van maatregelen (zie artikel 22, vijfde lid, van het Bkse, als gewijzigd (voormalig artikel 3, vierde lid, Rbnis). Hiermee wordt aangegeven dat de beveiligingsmaatregelen en de maatregelen in verband met de nucleaire veiligheid gelijkwaardig zijn. Dit betekent dat mogelijke conflicten tussen veiligheid ('safety') en beveiliging ('security') door de vergunninghouder voorkomen moeten worden bij het ontwerpen van de voorzieningen en maatregelen. De vergunninghouder dient bij eventuele optredende conflicten voor de veiligheids- dan wel beveiligingsaspecten compenserende maatregelen te nemen om tegemoet te kunnen komen aan de toepasselijke wettelijke eisen door het voorkomen van het ontstaan van conflicten tussen maatregelen en, voor zover dat niet te voorkomen is, er voor te zorgen dat conflicten zo spoedig mogelijk worden opgeheven (zie onder meer IAEA Safety Standard Series No. SSR-2/1 Safety of nuclear power plants design, IAEA 2012, Requirement 8 en IAEA Safety Standards Series No. SSR-2/2, Requirement 17, onderdeel 5.1).
- De bescherming van de vitale onderdelen van nucleaire inrichtingen tegen bedreigingen die vanuit binnen de eigen inrichting komen ('insider threat'). Dit betreft het plan interne beveiligingsorganisatie (artikelen 22a en 22d van het Bkse, zoals nader geregeld in de ANVS-verordening) (NSS-13, onder meer nrs. 3.36, 3.47 en 4.48). De aandacht in de interne beveiligingsorganisatie voor cyberdreigingen, de bescherming van gerubriceerde c.q. gevoelige informatie, maatregelen om gesaboteerd of zoekgeraakt materiaal of informatie tijdig te kunnen traceren en ontdekken en de mogelijke compenserende maatregelen betreffende het beveiligingspakket. Zie hiervoor met name de wijziging van artikel 7 inzake de inhoud van het plan interne beveiligingsorganisatie (NSS-13, onder meer nrs. 3.27, 4.10, 4.57, 4.58, 5.19, 5.54, 3.30). Deze wijziging werkt ook door in artikel 22, derde lid, onder c, van het Bkse, als gewijzigd, waar het gaat om de elektronische, bouwkundige en organisatorische beveiligingsmaatregelen die de vergunninghouder van de nucleaire inrichting moet treffen om weerstand te bieden tegen de dreigingen uit de referentiedreiging en die in samenhang zorg dragen voor een tijdige respons.
- De noodzaak van reservevoorzieningen ten aanzien van het functioneren van de alarmcentrale in de inrichting ('back-up alarm measures': NSS-13, nr. 4.47) (gewijzigd artikel 10 Rbnis, zoals opgenomen in de ANVS verordening).
- Verdediging in de diepte. In NSS-13 is een aantal wijzigingen en aanvullingen met betrekking tot de verdediging in de diepte ('defence in depth') doorgevoerd (NSS-13, nr. 3.46). In verband hiermee dienen tevens maatregelen te worden getroffen in verband met het tegengaan van ongewenste beïnvloeding van toegangscontrolesystemen (NSS-13: nr. 4.17) en het betreden of binnengaan van het terrein, gebied of gebouw door voertuigen, personen en goederen (NSS-13: nr. 4.43).

¹⁸ IAEA Safety Standard Series No. SSR-2/1 Safety of nuclear power plants design, IAEA 2012, Requirement 8 (http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PDF/Pub1534_web.pdf) en IAEA Safety Standards Series No. SSR-2/2, Requirement 17, onderdeel 5.1. (<http://www-pub.iaea.org/MTCD/Publications/PDF/Pub1716web-18398071.pdf>).

- De verplichting tot het onmiddellijk treffen van compenserende maatregelen. Dit is uitgewerkt in artikel 22c van het Bkse, als gewijzigd, en de ANVS verordening (voortzetting van de voormalige artikelen 7 en 12 Rbnis) (NSS-13, nr. 3.30).

§ 2.3 IAEA-aanbevelingen met betrekking tot de beveiliging bij vervoer van categorie I-II- of III materiaal

- De eerdergenoemde aanbevelingen van het IAEA hebben eveneens betrekking op het transport van nucleair materiaal. (NSS-13: nrs. 6.6 a en b, 6.6 d, 6.10, 6.15 en 6.22). Deze waren verwerkt in de artikelen 16 tot en met 20 van de voormalige Rbnis. Dit betreft onder meer eisen aanzien van controles om de integriteit van sloten, zegels, verpakkingen et cetera, vast te stellen voorafgaand, tijdens en na afloop van het transport. Verder omvatte dit bepalingen in verband met de beperking van het aantal malen dat het materiaal moet worden overgeslagen, de duur ervan en het tijdschema van het vervoer. Verder werd (in het voormalige artikel 17 van de Rbnis) bepaald dat voorafgaand aan het vervoer de vervoerder zich ervan vergewist dat alle beveiligingsmaatregelen conform het beveiligingsplan getroffen zijn (NSS-13: nr. 6.23) en geen ongewenste veranderingen zijn aangebracht aan de verpakking of het vervoermiddel (NSS 13: nr. 6.16 en 6.26). Tot slot was in het voormalige artikel 19a van de Rbnis bepaald, dat de vervoerder verplicht om eens per jaar zijn beveiligingsplan op doeltreffendheid te beoordelen (NSS 13: nr. 3.30). De genoemde bepalingen van de Rbnis zijn wat de hoofdelementen met delegatiegrondslagen betreft nu opgenomen in het Bvser (gewijzigd artikel 1d en nieuwe artikelen 1e – 1g) en de ANVS-verordening.

Hoofdstuk 3. De beveiliging van het voorhanden hebben en het zich ontdoen van splijtstoffen en ertsen en de beveiliging van inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de wet

§ 3.1 Algemeen

De beveiliging van het voorhanden hebben en het zich ontdoen van splijtstoffen en ertsen en de beveiliging van inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de wet, wordt geregeld in de nieuwe paragraaf 3 van het Bkse, als gewijzigd door het besluit. Maatgevend hierbij is de referentiedreiging. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt deze vast (artikel 22, eerste lid, van het Bkse). Een referentiedreiging is een lange termijnanalyse van dreigingen van diefstal van bepaalde splijtstoffen en ertsen dan wel van sabotage van die splijtstoffen of ertsen, of van nucleaire inrichtingen (art. 1, eerste lid, van het Bkse). De vergunninghouders van nucleaire inrichtingen zijn verplicht de beveiligingsmaatregelen te treffen die redelijkerwijs nodig zijn om de inrichting of de splijtstoffen of ertsen te beveiligen tegen die dreigingen (artikel 22, derde lid, van het Bkse).

De hier bedoelde splijtstoffen (bij ertsen doet zich geen specifiek veiligheidsrisico voor) zijn in de bijlage bij het Bkse genoemd (artikel 22, derde lid, van het Bkse, als gewijzigd):

- onbestraald plutonium in hoeveelheden van meer dan 15 gram, tenzij het isotopgehalte aan plutonium-238 meer bedraagt dan 80%,
- onbestraald uranium, verrijkt tot 20% uranium-235 of meer, in hoeveelheden van meer dan 15 gram,
- onbestraald uranium, verrijkt tot 10% uranium-235 of meer, maar tot minder dan 20% uranium-235, in hoeveelheden van meer dan 1 kilogram,
- onbestraald uranium, verrijkt tot boven het natuurlijk gehalte, maar tot minder dan 10% uranium-235, in hoeveelheden van 10 kilogram of meer,
- onbestraald uranium-233 in hoeveelheden van meer dan 15 gram en
- bestraalde splijtstoffen.

Deze splijtstoffen zijn met het oog op de te nemen beveiligingsmaatregelen op grond van artikel 22, zevende lid, van het Bkse, bij verordening van de ANVS nader aangewezen en ingedeeld in categorie I-, II- of III- materiaal (ertsen zijn niet aangewezen omdat daarbij geen specifieke

beveiligingsrisico met het oog op nucleaire veiligheid of stralingsbescherming speelt). Hierbij is aangesloten bij bijlage II bij het Verdrag (zie paragraaf 2.1). De splijtstoffen die onder het Verdrag vallen, zijn verdeeld in drie categorieën naar afnemende graad van gevaarstelling. Het niveau van de beveiligingsmaatregelen moet correleren met deze categorie-indeling. Hoe gevaarlijker het materiaal des te hoger het niveau van de beveiligingsmaatregelen moet zijn. In principe zijn er aldus drie niveaus in de zwaarte van de beveiligingsmaatregelen. Daarnaast hebben sommige splijtstoffen, bijvoorbeeld vanwege de speciale eigenschappen van het materiaal, aanvullende beveiliging nodig. Dit komt bovenop de beveiliging die hoort bij de categorie waarin de splijtstof valt. Indien nodig zal de ANVS voorschriften verbinden aan de goedkeuring van het beveiligingspakket of het beveiligingsplan om te waarborgen dat dit materiaal voldoende is beveiligd.

§ 3.2 Verantwoordelijkheid vergunninghouder

De vergunninghouder voor een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kew of voor het voorhanden hebben of zich ontdoen van categorie I-, II-, of III-materiaal is verantwoordelijk voor de beveiliging. De vergunninghouder treft de beveiligingsmaatregelen die redelijkerwijs nodig zijn om de nucleaire inrichting of het categorie I-, II-, of III-materiaal te beveiligen tegen de dreigingen die zijn omschreven in de referentiedreiging. Het is de verantwoordelijkheid van de vergunninghouder om aan deze algemene eis te voldoen. Hij is daarbij vrij om te kiezen welke maatregelen hij wil toepassen om aan zijn verplichtingen te voldoen (artikelen 22e tot en met 22e van het Bkse).

§ 3.3 Referentiedreiging

Een 'referentiedreiging' is een lange termijnanalyse van dreigingen van diefstal van de in de bijlage genoemde en bij verordening van de ANVS nader ingedeelde categorieën splijtstoffen en ertsen dan wel van sabotage van die splijtstoffen of ertsen, of sabotage van nucleaire inrichtingen (artikel 1, eerste lid, van het Bkse). Deze omvat mede de onder die dreigingen vallende informatie en processen, zoals cyber. Voor de lange termijnanalyse van de dreigingen wordt gebruik gemaakt van (geheime) informatie van diensten, belast met terrorismebestrijding en criminaliteitsbestrijding. Ook wordt informatie gebruikt uit openbaar toegankelijke bronnen en bestuurlijke bronnen. Deze dreigingen zijn beschreven in termen van motieven, groepsgrootte en modi operandi. De referentiedreiging heeft betrekking op een periode van ongeveer 5 tot 10 jaar en is bedoeld om de beveiligingsmaatregelen te ontwerpen en te beoordelen op effectiviteit. De Minister stelt de referentiedreiging vast. Het vaststellen van de referentiedreiging is niet op rechtsgevolg gericht en is derhalve geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Het vaststellen van de referentiedreiging is dan ook niet vatbaar voor bezwaar en beroep. Bij het vormgeven van de referentiedreiging worden de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Justitie en Veiligheid betrokken. Ook kunnen lokale partijen zoals de politie en andere partijen zoals de inlichtingendienst daarbij worden betrokken.

De referentiedreiging moet worden onderscheiden van het zogenoemde Alerteringssysteem Terrorismebestrijding (ATb). Het alerteringssysteem is een waarschuwingssysteem en betreft publiek-private samenwerking bij een terroristische dreigingssituatie¹⁹. Het waarschuwt bedrijfssectoren en politiediensten voor een dreigende terroristische aanslag zodat ze snel aanvullende maatregelen kunnen nemen. Naast het basisniveau kent het alerteringssysteem drie opschalingsniveaus. Afhankelijk van het alerteringsniveau kan een bedrijf lichtere of zwaardere aanvullende maatregelen nemen. Bij een hogere dreiging horen verdergaande maatregelen. Het alerteringssysteem is bedoeld om de weerstand van aangesloten bedrijfssectoren tegen terrorisme tijdelijk te kunnen verhogen naar aanleiding van een specifieke dreiging. Het is geen instrument om het niveau van beveiliging structureel te verhogen. De dreiginginformatie is afkomstig van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb). Uitgangspunt is dat een dreiging uit de referentiedreiging realiteit kan worden, zonder dat er sprake is van een verhoogd alerteringsniveau. Als een specifieke dreiging uit de referentiedreiging niet relevant is in een

¹⁹ Zie de Handreiking Alerteringssysteem Terrorismebestrijding (ATb), update 2018 (NCTV, www.nctv.nl).

bepaalde situatie, hoeven hiervoor geen beveiligingsmaatregelen te worden getroffen. In het beveiligingspakket wordt daarvoor een onderbouwing opgenomen. Hetzelfde geldt in het geval dat tegen een specifieke dreiging uit de referentiedreiging al vanwege andere (veiligheids)maatregelen voldoende is beveiligd. Als de referentiedreiging wordt aangepast, of als de Autoriteit daarom verzoekt, moet de vergunninghouder binnen een jaar zijn beveiligingsmaatregelen daaraan aanpassen.

§ 3.4 Beveiligingspakket en plan interne beveiligingsorganisatie

§ 3.4.1 Beveiligingspakket

De vergunninghouder beschikt over een door de Autoriteit goedgekeurd beveiligingspakket (artikel 22a van het Bkse, als gewijzigd). Dit pakket bevat o.a. een plan interne beveiligingsorganisatie, de getroffen en te nemen beveiligingsmaatregelen, een evaluatieprogramma, aanwijzingen van beveiligingsdeskundigen en vertrouwenspersonen, van een alarmcentrale en van een bedrijfsbeveiligingsdienst en procedures voor het hebben of verlenen van toegang. Op de beveiligingsmaatregelen wordt in § 3.5 verder ingegaan.

Het beveiligingspakket, inclusief het plan interne beveiligingsorganisatie, vormt een onderdeel van het voor de vergunninghouders gebruikelijke en door hen gehanteerde algemene en integrale managementsysteem van de nucleaire inrichting conform de aanbevelingen van GS-R-3 van de IAEA Safety Standards Series (The Management System for Facilities and Activities/Safety Requirements Wenen 2006) die in 2016 zijn vervangen ("superseded") door de aanbevelingen van GSR part 2 Leadership and Management for Safety (IAEA Safety Standards Series, Wenen 2016)²⁰. In de meeste vergunningen voor nucleaire inrichtingen is het hebben van een dergelijk managementsysteem voorgeschreven. Dit moet betrekking hebben op zowel fysieke-, informatie-, cyber- als andere beveiligingsaspecten. Daarbij geldt dat het beveiligingspakket geheim moet worden gehouden op grond van het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet.

Het beveiligingspakket dient te worden gewijzigd als de referentiedreiging wijzigt of indien de Autoriteit dit noodzakelijk acht (artikel 22b van het Bkse). Door de clausulering "die een negatief effect hebben of kunnen hebben op het niveau van de beveiliging" in het tweede lid hoeft niet elke wijziging van de inrichting of het beveiligingspakket te worden goedgekeurd. Het gaat daarbij dus niet om wijzigingen die de beveiliging op een gelijkwaardig niveau laten (bijvoorbeeld vervangingen) of verbeteren. De bewijslast op dit punt ligt bij de vergunninghouder. In geval van twijfel wordt aangeraden met de ANVS te overleggen. Het verdient de voorkeur wijzigingen te onderbouwen met een (partieel) uitgevoerd evaluatieprogramma.

Goedgekeurde wijzigingen moeten worden door de vergunninghouder in het beveiligingspakket opgenomen (artikel 22a, zesde lid van het Bkse). Dit kan door het opnemen van een revisie-index. Dit bevordert de overzichtelijkheid van de inhoud van het beveiligingspakket.

Bij de beoordeling van het beveiligingspakket wordt onder andere rekening gehouden met de volgende aspecten:

- zijn de beveiligingsmaatregelen getroffen die redelijkerwijs nodig zijn op grond van artikel 22?
- worden daarbij de beoogde doelstellingen bereikt (zie toelichting bij artikel 22)?
- sluiten het plan interne beveiligingsorganisatie aan op het plan externe beveiligingsorganisatie?

Met betrekking tot dit laatste punt wordt bedoeld dat de externe beveiligingsorganisatie kan zorgen voor tijdige en voldoende assistentie tegen de dreigingen uit de referentiedreiging. De vergunninghouder is niet verantwoordelijk voor de inhoud van het plan externe beveiligingsorganisatie (zie voor het plan externe beveiligingsorganisatie hierna, onder paragraaf 3.4.2). Op decentraal niveau zijn de burgemeester, de politie en de officier van justitie (lokale driehoek) verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde.

²⁰ International Atomic Energy Agency Vienna ISBN 978-92 -0-104516-4 ISSN 1020-525X.

§ 3.4.2 Plan interne en externe beveiligingsorganisatie

Het plan interne beveiligingsorganisatie (als onderdeel van het beveiligingspakket) was voorheen geregeld in artikel 7 van de Rbnis en omvat een beschrijving van de interne beveiligingsorganisatie en de daarmee verband houdende verantwoordelijkheden. Deze verantwoordelijkheden betreffen:

- a. de fysieke -, informatie-, cyber- en andere beveiligingsaspecten,
- b. de uitvoering van taken en maatregelen om gesaboteerd of zoekgeraakt materiaal alsmede informatie tijdig te ontdekken,
- c. de mogelijke compenserende maatregelen betreffende het beveiligingspakket, en
- d. het onverwijld informeren van de Autoriteit over de in het derde lid bedoelde gebeurtenissen en situaties.

In het plan voor de interne beveiligingsorganisatie worden voorts de bevoegdheden en de instructies van de beveiligingsdeskundige en diens plaatsvervanger, de bedrijfsbeveiligingsdienst en de alarmcentrale beschreven en uitgewerkt.

In het plan worden voorts maatregelen getroffen voor de volgende gebeurtenissen en situaties:

- a. diefstal van categorie I-, II-, of III-materiaal;
- b. sabotage van categorie I-, II-, of III-materiaal, of van de inrichting;
- c. diefstal of het in de openbaarheid komen van de referentiedreiging, van het beveiligingspakket, bedoeld in artikel 4, eerste lid, of van andere gevoelige informatie aangaande de beveiliging van de inrichting of van categorie I-, II-, of III-materiaal;
- d. diefstal of ongewenste wijziging van gerubriceerde informatie, en
- e. dreiging van, of een poging tot diefstal of sabotage als bedoeld onder a tot en met d.

Het plan interne beveiligingsorganisatie betreft ook de maatregelen ter bescherming tegen cyberaanvallen en maatregelen ter beveiliging van informatie.

Het plan interne beveiligingsorganisatie is een uitwerking van grondbeginsel K (responsplannen) van het Verdrag. Het plan interne beveiligingsorganisatie bevat een omschrijving van de wijze van optreden van de bedrijfsbeveiligingsdienst en de alarmcentrale om te kunnen reageren op diefstal, sabotage of pogingen daartoe. Ook bevat het plan interne beveiligingsorganisatie een omschrijving van de algemene organisatie, verantwoordelijkheden, taken, bevoegdheden en instructies van de beveiligingsdeskundige, de bedrijfsbeveiligingsdienst en de alarmcentrale. Uitgangspunt bij het vaststellen van de plannen interne en externe beveiligingsorganisatie is dat de vergunninghouder zelf in eerste instantie verantwoordelijk is voor de eigen beveiliging. Echter in het gehele overheidsdomein draagt het decentraal gezag ook verantwoordelijkheid voor bewaking en beveiliging. Het plan interne beveiligingsorganisatie, dat wordt opgesteld door de vergunninghouder, moet naadloos aansluiten op het plan externe beveiligingsorganisatie.

Het plan externe beveiligingsorganisatie wordt opgesteld door de plaatselijke politie, de burgemeester en de officier van justitie (lokale driehoek). Het plan externe beveiligingsorganisatie bevat een omschrijving van de wijze van optreden van de politie, de burgemeester en de officier van justitie om te kunnen reageren op diefstal, sabotage, of pogingen daartoe. Voor dit laatste plan zijn de betrokken overheidsinstanties (zoals de 'lokale driehoek') verantwoordelijk. De vergunninghouder wordt in de beveiliging ondersteund door de overheid in die gevallen waarin de dreiging zulke extreem gewelddadige of andere vormen aanneemt, dat daar op eigen kracht geen weerstand meer tegen kan worden geboden. Responsorganisaties moeten daarom bekend zijn met de opzet en indeling van de nucleaire locatie en de vitale objecten op de locatie. Ook moeten de responsorganisaties alert zijn op mogelijke stralingseffecten. Het plan externe beveiligingsorganisatie wordt opgesteld conform de uitgangspunten en afspraken in het kader van het 'stelsel bewaken en beveiligen' (Circulaire bewaking en beveiliging personen, objecten en diensten 2019). Ook bij de afstemming van het plan interne beveiligingsorganisatie op het plan externe beveiligingsorganisatie wordt hier rekening mee gehouden.

Indien uit het overleg tussen de vergunninghouder en de lokale driehoek blijkt dat er sprake is van onvoldoende aansluiting, moeten zij contact opnemen met de ANVS en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om te bezien of op dat niveau een oplossing kan

worden gevonden. Daarbij kan worden overwogen de nucleaire inrichting aan te wijzen als een object of dienst waarvoor de rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid heeft (artikel 16, eerste lid, Politiewet 2012). De aanwijzing geschiedt door de Minister van Justitie en Veiligheid. Het gaat daarbij om objecten en diensten waarvan de minister bewaking of beveiliging door de politie noodzakelijk acht, onder andere in het belang van de veiligheid van de staat. De burgemeester moet dergelijke objecten of diensten dan bewaken en beveiligen, voor zover dat geschiedt ter handhaving van de openbare orde (artikel 16, tweede lid, Politiewet 2012).

§ 3.4.3 Cybersecurity en meldplicht cyberincidenten NCSC

Het plan interne beveiligingsorganisatie betreft onder meer de maatregelen ter bescherming tegen cyberaanvallen en maatregelen ter beveiliging van informatie. De ANVS moet zoals hiervoor is toegelicht onverwijld worden geïnformeerd over gebeurtenissen en situaties waaronder incidenten op het terrein van de informatiebeveiliging. Hierbij moet worden voorzien in een adequate respons. De nucleaire sector is door de rijksoverheid in het kader van de herziening van de Bescherming Vitale Infrastructuur aangemerkt als 'Categorie A'-sector' (Kamerstukken II 2014/15, 30821, nr. 23).

De nucleaire vergunninghouders zijn verplicht gedefinieerde cyberincidenten aan de Minister van Justitie en Veiligheid (het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC)) te melden (artikelen 5, eerste lid, onderdeel b, 10, eerste lid, 11 en 12 van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen en artikel 3 van het Besluit beveiliging netwerk- en informatiesystemen). Het NCSC geeft vervolgens advies op welke wijze vergunninghouders van nucleaire inrichtingen de cyberincidenten kunnen bestrijden en in de toekomst kunnen tegen gaan. Tevens vervult het NCSC een rol in het opsporen van de veroorzakers van een cyberincident. Het NCSC wordt dan ook beschouwd als een belangrijke partner in de externe beveiligingsorganisatie in geval van cyberincidenten.

§ 3.4.4 Eisen aan personeel

De vergunninghouder van een nucleaire inrichting moet met betrekking tot het personeel op het punt van beveiliging aan een aantal vereisten voldoen (voormalig artikel 7, vijfde lid, Rbnis, thans opgenomen in de ANVS-verordening). Indien de vergunninghouder van een nucleaire inrichting beschikt over een managementsysteem, worden die eisen daarin opgenomen. Deze eisen moeten van toepassing zijn op alle interne en externe personeelsleden, die taken en verantwoordelijkheden hebben op het vlak van beveiliging bij de vergunninghouder. Deze gelden dus ook voor derden (waaronder leveranciers en onderhoudsbedrijven). Ten minste moet in de uitvoering en invulling aandacht worden besteed aan onderwerpen zoals professioneel gedrag en optreden, betrouwbaarheid, geheimhouding en integer gedrag. Daartoe worden maatregelen vastgesteld en uitgevoerd over de wijze waarop een hoog bewustzijn voor beveiliging bij de personeelsleden wordt bevorderd. Ook worden er maatregelen vastgesteld en uitgevoerd om een kritische houding van alle management- en personeelsniveaus te stimuleren om het noodzakelijke niveau van beveiliging te bereiken en vast te houden. Ten slotte moeten er regelingen zijn waardoor personeelsleden tijdig beveiligingskwesaties kunnen rapporteren. Het management van een vergunninghouder 15, onder b, Kew, voldoet op het punt van beveiliging aan de eisen, opgenomen in de ANVS-verordening. Indien hij beschikt over een managementsysteem worden de eisen daarin opgenomen.

§ 3.4.5 Meldplichten

Op grond van artikel 22c van het Bkse, als gewijzigd, meldt de vergunninghouder onmiddellijk gebeurtenissen die aan onverkorte toepassing van het beveiligingspakket in de weg staan aan de Autoriteit en neemt hij onmiddellijk compenserende maatregelen. Met 'gebeurtenissen die aan onverkorte toepassing van de beveiligingsmaatregelen in de weg staan' wordt bijvoorbeeld bedoeld op tijdelijke bouwwerkzaamheden. Met de genoemde term wordt niet bedoeld op gevallen, waarin sprake is van diefstal of sabotage van de splijtstoffen, of sabotage van de inrichting. Deze

gebeurtenissen worden reeds gemeld op grond van de ANVS-verordening (op grond van artikel 22a, eerste lid, onder c van het Bkse).

De ANVS moet ook worden geïnformeerd over incidenten op het terrein van de informatiebeveiliging en hierbij moet worden voorzien in een adequate respons. De nucleaire sector is zoals opgemerkt door de rijksoverheid in het kader van de herziening van de Bescherming Vitale Infrastructuur aangemerkt als "Categorie A'-sector" (Kamerstukken II 2014/15, 30821, nr. 23).

§ 3.4.6 Nadere regels bij ANVS-verordening

Bij verordening van de Autoriteit zijn met het oog op een goede uitvoering nadere regels gesteld met betrekking tot het bepaalde in de artikelen 22a tot en met 22d van het Bkse, als gewijzigd. De nadere regels betreffen in elk geval:

- a. het plan interne beveiligingsorganisatie en de in dat kader te nemen maatregelen;
- b. een jaarlijkse beoordeling op doeltreffendheid van het beveiligingspakket door de vergunninghouder en aanpassing van dat pakket indien noodzakelijk;
- c. een tienjaarlijks evaluatieprogramma voor het beveiligingspakket en de herbeoordeling van het beveiligingspakket door de vergunninghouder;
- d. door de vergunninghouder uit te voeren extra beoordelingen binnen het tijdvak van tien jaar indien dat naar het oordeel van de Autoriteit met het oog op het niveau van beveiliging noodzakelijk is;
- e. informatie- en meldplichten ingeval van gebeurtenissen als bedoeld in de referentiedreiging.

§ 3.5 Beveiligingsmaatregelen

§ 3.5.1 Algemeen

Hiervoor is opgemerkt dat de vergunninghouder voor een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kew of het voorhanden hebben of zich ontdoen van categorie I-, II-, of III-materiaal verantwoordelijk is voor de beveiliging. De vergunninghouder treft de beveiligingsmaatregelen die redelijkerwijs nodig zijn om de nucleaire inrichting of het categorie I-, II-, of III-materiaal te beveiligen tegen de dreigingen die zijn omschreven in de referentiedreiging. De vergunninghouder houdt, naast de dreigingen uit de referentiedreiging, ook rekening met reeds getroffen veiligheidsmaatregelen, de aard van het materiaal en eventuele gevolgen door blootstelling aan straling of radioactieve stoffen in geval van diefstal of sabotage. Doel van het treffen van de beveiligingsmaatregelen is de bescherming van de gezondheid of veiligheid van mensen, dieren, planten en goederen tegen blootstelling aan straling of het vrijkomen van radioactieve stoffen. Bij het treffen van de beveiligingsmaatregelen wordt gebruik gemaakt van organisatorische, bouwkundige, elektronische en informatiebeveiligingsmaatregelen.

Met de zinsnede 'redelijkerwijs nodig' in artikel 22, derde lid, onderdeel a, van het Bkse wordt bedoeld dat de beveiligingsmaatregelen voldoende weerstand moeten kunnen bieden tegen de dreigingen. Het gaat om het treffen van die beveiligingsmaatregelen die evenredig zijn afgestemd op het beheersbaarheidsniveau van incidenten (of de dreiging ervan) en de mogelijke gevolgen. Dit betekent dat voor een nucleaire inrichting die in de fase van veilige insluiting is, andere beveiligingsmaatregelen gelden dan bij een nucleaire inrichting die vol in bedrijf is. Ook moeten die maatregelen tegen economisch haalbare kosten kunnen worden gerealiseerd. Bij het ontwerpen van de maatregelen wordt uitgegaan van de stand van de techniek. Verder wordt er gekeken naar de maatregelen die voor de vergunninghouder redelijkerwijs in Nederland of daarbuiten te verkrijgen zijn. Deze technieken zijn in de meest recente versie van de IAEA-aanbevelingen opgenomen.

Compenserende maatregelen zijn maatregelen van tijdelijke aard die het niet-beschikbaar zijn van structurele beveiligingsmaatregelen volledig compenseren. Met structurele maatregelen wordt bedoeld op de door de vergunninghouder van een nucleaire inrichting te treffen beveiligingsmaatregelen die redelijkerwijs nodig zijn om de inrichting, onderscheidenlijk het

categorie I-, II-, of III-materiaal, te beveiligen tegen de dreigingen zoals omschreven in de referentiedreiging.

Doel van het treffen van de beveiligingsmaatregelen is zoals opgemerkt de bescherming van de gezondheid of veiligheid van mensen, dieren, planten en goederen tegen blootstelling aan straling of het vrijkomen van categorie I-, II-, of III-materiaal. Deze bescherming kan worden bedreigd door diefstal of sabotage. De beveiligingsmaatregelen moeten diefstal en sabotage van categorie I-, II-, of III-materiaal voorkomen, waarbij afhankelijk van de gevaarstelling van het materiaal steeds verdergaande maatregelen in de rede liggen. In ieder geval moet worden vermeden dat de bij verordening van de Autoriteit vastgestelde maximale waarden worden overschreden. Dit betreft maximale waarden voor:

- de hoeveelheid radioactiviteit die naar de lucht wordt geëmitteerd en
- de effectieve dosis die een lid van de bevolking of een werknemer ontvangt.

Hiervoor is aangesloten bij schaal 4 van de 'International Nuclear and Radiological Event Scale'.²¹

De beveiligingsmaatregelen en nucleaire veiligheidsmaatregelen voor de nucleaire inrichtingen worden zodanig ontworpen en uitgevoerd dat deze elkaar complementeren en niet belemmeren (artikel 22, vijfde lid, van het Bkse, als gewijzigd). Daarmee moeten bovendien mogelijke conflicten tussen de beveiligingsmaatregelen en nucleaire veiligheidsmaatregelen worden tegengegaan. De formulering van deze bepaling (voorheen opgenomen in artikel 3, vierde lid, van de Rbnis) is gebaseerd op requirement 8 van de IAEA Safety Standards Series No. SSR 2/1 (Rev. 1) en de requirements 12 en 17 van de IAEA Safety Standards Series No. SSR 2/2 (Rev. 1). Het is de bedoeling dat de vergunninghouder aan zowel de doelstellingen voor de veiligheid als voor de beveiliging voldoet. Wanneer dat niet mogelijk is, moet in compenserende maatregelen op een van deze terreinen worden voorzien.

De bepalingen met betrekking tot organisatorische, bouwkundige, elektronische en informatiebeveiligingsmaatregelen (artikel 22, zesde lid, van het Bkse, voormalig artikel 8 Rbnis) vormen samen met de bepalingen inzake de alarmcentrale en beveiliging daarvan en de bepalingen inzake de indeling van het terrein (voormalige artikelen 9-11 Rbnis) een uitwerking van grondbeginsel I (verdediging in diepte) van het Verdrag. Het gaat hierbij om het concept 'verdediging in de diepte' dat uitgaat van verschillende beveiligingslagen en methoden (onder andere organisatorische, bouwkundige, elektronische en informatiebeveiligingsmaatregelen) die een persoon te kwader trouw moet overwinnen of omzeilen om zijn doel te bereiken.

De noodzakelijke aandacht voor cyberdreigingen, de bescherming van gerubriceerde c.q. gevoelige informatie en de mogelijkheden om gesaboteerd of zoekgeraakt materiaal of informatie tijdig te kunnen ontdekken, werkt ook door in het zesde lid van artikel 22 Bkse. Het gaat daarbij om de elektronische, bouwkundige, organisatorische en informatiebeveiligingsmaatregelen die de vergunninghouder van de nucleaire inrichting moet treffen om weerstand te bieden tegen de dreigingen uit de referentiedreiging en die in samenhang zorgen voor een tijdige en adequate respons. Dit gaat ook om maatregelen tegen dreigingen van binnenuit ('insider threat'). De maatregelen moeten zodanig zijn dat de vergunninghouder in eerste instantie zelf aan de dreigingen weerstand kan bieden. Indien ook inzet van de externe beveiligingsorganisatie nodig is, moeten de getroffen maatregelen zodanig zijn, dat deze een vertraging opleveren zodat de externe beveiligingsorganisatie tijdig kan reageren. Dit kan het geval zijn wanneer de dreiging zulke extreem gewelddadige vormen aanneemt, dat daar op eigen kracht geen weerstand meer tegen kan worden geboden. De te treffen maatregelen moeten voorts in verhouding zijn met de categorie materiaal overeenkomstig de graduele aanpak. Ook in het derde en vierde lid van artikel 22 is sprake van een op het risico afgestemd niveau van beveiligingsmaatregelen vanuit verschillende invalshoeken.

§ 3.5.2 Organisatorische beveiligingsmaatregelen

²¹ INES, International Nuclear and Radiological Event Scale, User's Manual, 2008 edition, <https://www-pub.iaea.org/MTCD/Publications/PDF/INES2013web.pdf>.

De organisatorische beveiligingsmaatregelen omvatten bijvoorbeeld de inzet van personeel om de beveiliging gestalte te geven. Denk hierbij aan de aanwijzing van de beveiligingsdeskundige (ook wel bekend als de zogenaamde plant security manager) en diens plaatsvervanger (artikel 22a, eerste lid, onder a Bkse), de bedrijfsbeveiligingsdienst (artikel 22a, eerste lid, onderdeel f) en de alarmcentrale (artikel 22a, eerste lid, onderdeel e). De verantwoordelijkheden en de taken, van de beveiligingsdeskundige en diens plaatsvervanger, de bedrijfsbeveiligingsdienst en de alarmcentrale zijn opgenomen in het plan interne beveiligingsorganisatie (artikel 22a, eerste lid onderdeel c). De beveiligingsdeskundige en zijn plaatsvervanger zorgen onder meer voor de naleving en uitvoering van het beveiligingspakket. De interne organisatie moet zo zijn ingericht dat de beveiligingsdeskundige zijn taken naar behoren kan vervullen. De beveiligingsdeskundige, of bij tijdelijke afwezigheid daarvan een plaatsvervanger, is ook het aanspreekpunt voor de ANVS. In de ANVS verordening is voorts bepaald aan welke opleidingseisen beide medewerkers moeten voldoen.

Voorts omvat dit de aanwijzing van vertrouwensfuncties (artikel 22a, eerste lid, onder b, Bkse). In het beveiligingspakket moeten vertrouwensfuncties worden aangewezen. Vertrouwensfuncties zijn functies die de mogelijkheid bieden de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat te schaden (artikel 3, eerste lid, van de Wet veiligheidsonderzoeken). Daarbij kan worden gedacht aan functies die personen de mogelijkheid bieden om vitale onderdelen in het ongereede te brengen zonder dat direct kan worden hersteld, of om ongecontroleerd categorie I-, II- of III-materiaal te ontvreemden. Verder gaat het om functies waar het voor de uitoefening ervan essentieel is om kennis te nemen van de referentiedreiging of het beveiligingspakket.

De vergunninghouder kan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verzoeken een bepaalde functie als vertrouwensfunctie te laten aanwijzen als bedoeld in de Wet veiligheidsonderzoeken. De Minister besluit hierover in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De ANVS fungeert daarbij als contactpersoon voor de nucleaire sector. De functies van de beveiligingsdeskundige en diens plaatsvervanger zijn in ieder geval als vertrouwensfuncties aangewezen. Diegenen, die deze vertrouwensfunctie gaan vervullen, worden door de vergunninghouder/ werkgever aangemeld bij de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (hierna: AIVD). De AIVD voert vervolgens een veiligheidsonderzoek uit. Alleen met een verklaring van geen bezwaar van de AIVD kan de vergunninghouder die persoon de vertrouwensfunctie laten vervullen.

§ 3.5.3 Bouwkundige beveiligingsmaatregelen

De bouwkundige beveiligingsmaatregelen bieden fysieke weerstand tegen de referentiedreiging en hebben betrekking op het terrein en de gebouwen van de nucleaire inrichting. Bij het treffen van de bouwkundige beveiligingsmaatregelen wordt gebruik gemaakt van een systeem van gradatie. Het terrein en het gebouw of de gebouwen van een inrichting zijn verdeeld in een observatiegebied, een beveiligd gebied en een vitaal gebied. De aard en het niveau van de bouwkundige beveiligingsmaatregelen nemen gradueel toe naarmate men dichterbij het vitale gebied komt. De bouwkundige beveiligingsmaatregelen hebben betrekking op de fysieke afscherming van bijvoorbeeld het terrein waarop de kerninstallatie zich bevindt, de gebouwen en de bergplaatsen. Hierbij valt te denken aan maatregelen aan daken, wanden, plafonds, ramen, deuren, sloten enzovoort. Ter invulling van deze verplichtingen kan gebruik worden gemaakt van de adviezen zoals opgenomen in de desbetreffende IAEA-aanbevelingen (INFCIRC/225/Rev.4 The Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities) (hierna: IAEA-aanbevelingen), waarin concrete bouwkundige beveiligingsmaatregelen zijn opgenomen.

§ 3.5.4 Elektronische beveiligingsmaatregelen

De elektronische beveiligingsmaatregelen moeten eventuele dreigingen, bijvoorbeeld wanneer iemand onbevoegd het vitale gebied binnendringt, tijdig kunnen detecteren, zodat aan de gealarmeerde nog voldoende tijd wordt geboden om tijdig te kunnen reageren. Alle signalen worden ontvangen in de alarmcentrale, waar ze worden beoordeeld. Indien dit nodig is, neemt de alarmcentrale contact op met de politie. Ook de alarmcentrale moet worden beveiligd tegen de dreigingen uit de referentiedreiging.

§ 3.5.5 Maatregelen voor de beveiliging van informatie

De referentiedreiging en het beveiligingspakket bevatten vertrouwelijke informatie die ingevolge het Verdrag en de IAEA-aanbevelingen beveiligd moet worden en die alleen wordt verstrekt aan personen die een vertrouwensfunctie vervullen en voor zover zij de informatie nodig hebben voor het uitoefenen van hun werkzaamheden. Op grond van de uitzonderingsgronden van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur is het reeds mogelijk te voorkomen dat deze informatie naar aanleiding van een Wob-verzoek openbaar wordt gemaakt. De verplichting uit het Verdrag en de IAEA-aanbevelingen is echter ruimer. Niet alleen moet voorkomen worden dat de informatie openbaar wordt, de informatie moet ook beveiligd worden en de toegang ertoe beperkt tot bepaalde – betrouwbare – personen. De informatiebeveiligingsmaatregelen moeten de beschikbaarheid, integriteit en exclusiviteit van een informatiesysteem en daarmee van de informatie daarin waarborgen. In de regeling wordt de verplichting tot geheimhouding opgelegd zoals bedoeld in het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet. Schending van de geheimhoudingsplicht is strafbaar op grond van de artikelen 98 en 88quater van het Wetboek van Strafrecht. Door het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet is diegene die beschikt over de gegevens verplicht ervoor te zorgen dat de maatregelen worden getroffen die redelijkerwijs nodig zijn om de geheimhouding van de betrokken gegevens te verzekeren. Zo wordt de kennisname van de informatie beperkt tot diegenen die deze gegevens nodig hebben voor de goede uitvoering van hun werk (artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet). Het voorschrift geldt voor eenieder die de vertrouwelijke informatie in zijn bezit heeft. Tijdens eventuele bezwaar- en beroepsprocedures wordt de geheimhouding van de gegevens uit de referentiedreiging en het beveiligingspakket ook gewaarborgd. Op grond van de artikelen 7:4 en 7:18 van de Algemene wet bestuursrecht kan de Minister onderscheidenlijk het beroepsorgaan, al dan niet op verzoek van een belanghebbende, de terinzagelegging van het bezwaar- onderscheidenlijk beroepschrift en alle verder op de zaak betrekking hebbende stukken achterwege laten. Voorts kan op grond van de artikelen 7:6 en 7:20 van de Algemene wet bestuursrecht afzonderlijk worden gehoord, indien aannemelijk is dat tijdens het horen feiten of omstandigheden bekend worden waarvan geheimhouding is geboden. Ook kan ervan worden afgezien om belanghebbenden op de hoogte te stellen van het verhandelde tijdens het horen, als dit nodig mocht zijn in het kader van de geheimhouding.

§ 3.5.6 Evaluatieprogramma

Om de doeltreffendheid van het beveiligingspakket en aldus de verplichting uit artikel 22a van het Bkse te kunnen beoordelen, wordt het evaluatieprogramma jaarlijks uitgevoerd. Dit gebeurt door middel van testen, controles, audits en oefeningen. De resultaten worden jaarlijks binnen een maand na uitvoering aan de ANVS overgelegd. Artikel 22e is ook een invulling van het grondbeginsel J (kwaliteitsborging) uit het Verdrag. In de praktijk wordt hiertoe gebruik gemaakt van § 8.2.2 van de ISO 9001:2001.

Het evaluatieprogramma moet voorzien in controle van de organisatorische, bouwkundige, elektronische en informatiebeveiligingsmaatregelen. Naast de elektronische beveiligingsmaatregelen moeten ook de informatiebeveiligingsmaatregelen worden getest en onderdeel zijn van oefening van het plan interne beveiligingsorganisatie. De ICT-beveiliging moet hierbij een volwaardige rol spelen. In de rapportage moet worden ingegaan op de ervaringen met de oefening van het plan interne beveiligingsorganisatie en tot welke conclusies die hebben geleid voor de in artikel 22a, eerste lid, van het Bkse onderscheiden verantwoordelijkheden.

Naast de jaarlijkse evaluatie moet er ook een tienjaarlijkse evaluatie plaatsvinden (artikel 22e, c, van het Bkse). Het doel van deze tienjaarlijkse evaluatie is dat wordt bekeken of het beveiligingspakket voldoet aan de stand der techniek. Bij de beoordeling worden de getroffen beveiligingsmaatregelen uit het beveiligingspakket vergeleken met de stand van de techniek op dat moment voor het bereiken van een hoog niveau van beveiliging. Daarbij wordt wel gekeken of de maatregelen redelijkerwijs kunnen worden geveerd bij soortgelijke inrichtingen. Waarbij in het bijzonder wordt gekeken of de beveiligingsmaatregelen, gezien de kosten en baten ervan, haalbaar zijn (zie ook de toelichting op artikel 22, derde lid, van het Bkse). Deze tienjaarlijkse

evaluatie moet, indien een dergelijke evaluatie op het gebied van veiligheid in de vergunning ook wordt voorgeschreven, gelijktijdig gebeuren, zodat een integrale beoordeling van veiligheid en beveiliging kan plaatsvinden. De beoordeling kan tot gevolg hebben dat het beveiligingspakket moet worden aangepast. Zo zou het bijvoorbeeld kunnen dat de interne en externe organisatieplannen op zodanige wijze moeten worden aangepast, dat daarbij de acties vanuit het interne organisatieplan kunnen worden verzwamd en de acties, die voor rekening van de politie komen, kunnen worden verminderd.

De ANVS kan de vergunninghouder opdragen binnen de tienjaarstermijn een extra beoordeling te doen, wanneer zij dat vanuit het oogpunt van beveiliging noodzakelijk vindt (artikel 22e van het Bkse).

Hoofdstuk 4. De beveiliging van splijtstoffen door een vergunninghouder als bedoeld in artikel 15, onder a, van de Kernenergiewet

§ 4.1 Algemeen

In december 2014²² zijn in de Rbnis regels opgenomen met betrekking tot de beveiliging van splijtstoffen door een vergunninghouder als bedoeld in artikel 15, onder a, van de Kernenergiewet (voormalige artikelen 1a tot en met 1g van de Rbnis). Tot 2014 moest de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 15, onder a, van de Kernenergiewet aan hetzelfde beveiligingsregime voldoen als die gold voor de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet. Het beveiligingsregime dat gold voor de vergunninghouder als bedoeld in artikel 15, onder a, van de Kew was hierdoor onnodig zwaar. Een vergunninghouder als bedoeld in artikel 15, onder a, van de Kew heeft bijna altijd alleen categorie III splijtstoffen voorhanden (de minst risicovolle categorie). Daarnaast gaat het bij deze vergunninghouder veelal om kleine hoeveelheden splijtstof, die minder schade kunnen veroorzaken. Van deze vergunninghouder wordt een beveiligingsplan verwacht, alleen de eisen die hieraan worden gesteld hoeven niet zo zwaar te zijn als die gelden voor nucleaire installaties. Er is toen ook gekozen om voor deze vergunninghouder aan te sluiten bij de eisen die reeds gelden voor de beveiliging van radioactieve stoffen.

§ 4.2. Beveiliging van categorie I-, II, en III-materialen door de vergunninghouder als bedoeld in artikel 15, onder a, van de Kew

Uitgangspunt van het regime is dat de vergunninghouder de beveiligingsmaatregelen treft die redelijkerwijs nodig zijn. Bepaalde elementen van deze zorgplicht zijn vervolgens uitgewerkt. Dit betreft voorwaarden waaraan de beveiligingsmaatregelen in elk geval moeten voldoen. Onder andere is bepaald dat vergunninghouders beschikken over en handelen overeenkomstig een beveiligingsplan waarin deze beveiligingsmaatregelen zijn opgenomen. De vergunninghouder dient de materialen op grond van de zorgplicht echter ook voor zover dat niet nader (bij de ANVS-verordening) is geconcretiseerd, redelijkerwijs te beveiligen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het toegangsbeleid dat een vergunninghouder toepast voor bezoekers.

De eisen die voor beveiliging van categorie I-, II, en III-materialen door deze vergunninghouder gelden, zijn vrijwel identiek aan de beveiligingseisen die gelden voor categorie 1-, 2, en 3-stoffen. Bij het opstellen van die regels is gebruik gemaakt van de aanbevelingen van het IAEA uit de publicatie 'Security of Radioactive Sources', IAEA Nuclear Security Series No. 1115, (hierna: IAEA-aanbevelingen). De IAEA-aanbevelingen bevatten adviezen met betrekking tot de beveiliging van radioactieve stoffen. De IAEA-aanbeveling beschrijft de beveiligingsfuncties detectie, vertraging en respons voor de verschillende risicocategorieën. Hoe zwaarder de risicocategorie, des te zwaarder ook de maatregelen en geringer de kans dat een bron ongeautoriseerd wordt weggenomen. Bij het opzetten van de beveiliging kan gebruik worden gemaakt van de Handreiking beveiliging radioactieve stoffen (BRAS). Deze handreiking is een herziene versie van de handreiking BRAS uit 2013. De handreiking legt beveiligingsverantwoordelijken uit hoe ze de beveiliging van

²² Regeling van de Minister van Economische Zaken van 3 december 2014, nr. WJZ/14116122, tot wijziging van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen in verband met het ontlasten van bepaalde vergunninghouders (Stcrt 2014, 35429)

radioactieve stoffen goed en volledig regelen²³. In de handreiking wordt aangegeven hoe zou kunnen worden voldaan aan de regels die gelden voor de beveiliging van radioactieve stoffen. De handreiking kan vergunninghouders echter ook houvast bieden bij het vormgeven van beveiligingsmaatregelen voor splijtstoffen.

§ 4.3. Samenloop van de beveiliging van radioactieve stoffen en splijtstoffen

De situatie kan zich voordoen dat het beveiligingsregime dat wordt voorgeschreven bij de artikelen 22 tot en met 22g van het Bkse overlapt met de regels gesteld bij en krachtens artikel 4.7 van het Bbs. Dit zal aan de orde zijn wanneer een vergunninghouder als bedoeld in artikel 15, onder b, Kew, of een vergunninghouder als bedoeld in artikel 15, onder a, Kew, naast splijtstoffen, tevens in het bezit is van radioactieve stoffen. In deze gevallen is het mogelijk de beveiliging van de radioactieve stoffen en splijtstoffen integraal te benaderen (bijvoorbeeld door middel van één beveiligings- en responsplan). In alle gevallen²⁴ zal echter voor zowel splijtstoffen als radioactieve stoffen de minimaal voorgeschreven beveiliging moeten worden gerealiseerd. Dit betekent concreet dat een vergunninghouder als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kew die tevens in het bezit is van radioactieve stoffen, rekening heeft te houden met het zwaardere beveiligingsregime dat geldt voor het houden van splijtstoffen in een nucleaire inrichting.

Hoofdstuk 5. Beveiliging van het vervoer van categorie I-, II- en III-splijtstoffen

§ 5.1 Algemeen

De verplichting tot het treffen van beveiligingsmaatregelen om diefstal en sabotage te voorkomen berust bij de houder van een vervoersvergunning voor het vervoer van categorie I-, II-, of III-materiaal. De verplichting tot het treffen van beveiligingsmaatregelen was reeds opgenomen in de artikelen 4a en 25, derde lid, van het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen (Bvser). Op grond van deze artikelen werden de beveiligingsmaatregelen in de voorschriften van de vervoersvergunning opgenomen. Deze artikelen zijn komen te vervallen en de inhoud ervan is opgenomen bij de vaststelling van de voormalige Rbnis²⁵. In de Rbnis was de verplichting voor de vervoerder opgenomen om te beschikken over en te handelen overeenkomstig een door hem vastgesteld beveiligingsplan. In dit beveiligingsplan worden de door de vervoerder te treffen beveiligingsmaatregelen opgenomen. De hoofdverplichtingen met betrekking tot het nemen van beveiligingsmaatregelen door de vervoerder en het beveiligingsplan zijn nu opgenomen in het Bvser (gewijzigd artikel 1d en nieuwe artikelen 1e tot en met 1f) met uitwerking bij verordening van de ANVS.

De te treffen beveiligingsmaatregelen waren voorheen opgenomen in artikel 16 van de Rbnis en bijlage IV van die regeling en zijn nu geregeld bij ANVS-verordening. Dit betrof (voormalig artikel 16 van de Rbnis):

- a. de verpakking van categorie I-, II-, of III-materiaal;
- b. de beperking van de duur van het vervoer en van de eventuele opslag in verband met het vervoer;
- c. de keuze van het vervoermiddel, de vervoersroute en de locatie van de eventuele opslag in verband met het vervoer;
- d. de taken, de vakbekwaamheid en de betrouwbaarheid van de bemanning van het vervoermiddel;
- e. de communicatiemiddelen en overige voorzieningen van het vervoermiddel;
- f. de bescherming van specifieke gegevens over de beveiligingsmaatregelen in verband met het vervoer.

²³ (<https://www.autoriteitnvs.nl/documenten/richtlijn/2021/04/30/handreiking-bras>)

²⁴ De houder van een vergunning voor het vervoeren, het voorhanden hebben bij opslag in verband met het vervoer en het binnen of buiten Nederlands grondgebied brengen of doen brengen van splijtstoffen of ertsen is uitgezonderd. Deze vergunninghouders dienen te voldoen aan de artikelen 1d-1f van het Bvser.

²⁵ Regeling van de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 7 december 2010, nr. WJZ/10183066, houdende regels inzake de beveiliging van nucleaire inrichtingen en splijtstoffen (Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen) (Stcrt 2010, 19950).

En voorts (voormalige bijlage IV van de Rbnis) voor als beveiligingsmaatregelen toe te passen niveaus van fysieke beveiliging bij vervoer van het in de bijlage I geclassificeerde materiaal:

1. Niveaus van fysieke beveiliging van categorie I- II- of III-materiaal bij opslag gedurende vervoer:

a. *Categorie III-materiaal*

Opslag op een terrein waarvan de toegang onder toezicht staat.

b. *Categorie II-materiaal*

Opslag op een terrein dat voortdurend wordt gecontroleerd door bewakers of elektronische apparatuur en omgeven is door een afscheiding met een beperkt aantal toegangen onder passend toezicht, of op enig terrein met een overeenkomstige fysieke beveiliging.

c. *Categorie I-materiaal*

Opslag op een beveiligd terrein zoals hierboven is omschreven voor categorie II-materiaal, waarbij bovendien de toegang is beperkt tot personen wier betrouwbaarheid is vastgesteld, en dat onder toezicht staat van bewakers die nauw contact onderhouden met de autoriteiten die bevoegd zijn handelend op te treden.

De in dit verband getroffen bijzondere maatregelen dienen gericht te zijn op het ontdekken en het voorkomen van het zich gewelddadig, dan wel onbevoegd toegang verschaffen tot of het onrechtmatig wegnemen van categorie I- II- of III-materiaal.

2. Niveaus van fysieke beveiliging van categorie I- II- of III-materiaal tijdens vervoer:

a. *Categorie II- en III-materiaal*

Het vervoer vindt plaats met inachtneming van bijzondere voorzorgsmaatregelen, met inbegrip van voorafgaande overeenkomsten tussen afzender, ontvanger en vervoerder, alsmede een voorafgaande overeenkomst tussen natuurlijke personen of rechtspersonen, onderworpen aan de rechtsmacht en de voorschriften van de uitvoerende en de invoerende staten, met vermelding van tijd, plaats en procedures voor de overdracht van de verantwoordelijkheid voor het vervoer.

b. *Categorie I-materiaal*

Het vervoer vindt plaats met inachtneming van de bijzondere voorzorgsmaatregelen zoals hierboven zijn vastgesteld voor het vervoer van categorie II- en III-materiaal, met daarbij voortdurend toezicht door begeleiders en onder omstandigheden die nauw contact waarborgen met de autoriteiten die bevoegd zijn handelend op te treden.

c. *voor natuurlijk uranium anders dan in de vorm van erts of ertsresidu voor zover dat valt onder het in bijlage I geclassificeerde materiaal*

Bij het vervoer van hoeveelheden van meer dan 500 kg uranium wordt vooraf kennisgegeven van de verzending, met vermelding van de wijze van vervoer en het vermoedelijke tijdstip van aankomst, terwijl later de ontvangst van de zending wordt bevestigd.

De vervoerder treft de beveiligingsmaatregelen om het vervoer van categorie I-, II-, en III-materiaal te beveiligen tegen diefstal en sabotage. Deze beveiligingsmaatregelen moeten in ieder geval voldoen aan de maatregelen zoals omschreven in de bijlage bij de ANVS-verordening (voorheen bijlage IV bij de Rbnis). In de bijlage is de annex I bij het Verdrag overgenomen. Ter invulling van deze verplichtingen kan gebruik worden gemaakt van de adviezen zoals opgenomen in hoofdstuk 8 van de IAEA-aanbevelingen. Hierin staan concrete beveiligingsmaatregelen beschreven die kunnen worden toegepast tijdens het vervoer.

Het vervoer van categorie I-, II-, en III-materiaal valt zowel onder de bepalingen van de ANVS-verordening als onder de bepalingen van het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen (Bvser). Op grond van dit besluit treft de vervoerder de beveiligingsmaatregelen die zijn opgenomen in de Regeling vervoer over land van gevaarlijke stoffen (VLG), de Regeling vervoer over het spoor van gevaarlijke stoffen (VSG), de Regeling vervoer over de binnenwateren van gevaarlijke stoffen (VBG) of de voorschriften over vervoer in een luchtvaartuig uit bijlage 18 (annex 18) van het op 7 december 1944 te Chicago tot stand gekomen verdrag inzake de internationale burgerlijke luchtvaart (Stb. 1947, H 165) en de daarbij behorende technische

voorschriften (Technical Instructions for the safe transport of dangerous goods by air) of de voorschriften over vervoer naar en van zee of over zee uit de International Maritime Dangerous Goods Code (*Trb.* 1961, 84). Naast deze beveiligingsmaatregelen treft de vervoerder de beveiligingsmaatregelen op grond van het Bvser en de ANVS-verordening.

§ 5.2 Beveiligingsplan

De vervoerder treft maatregelen om splijtstoffen te beveiligen tegen diefstal en sabotage (artikel 1d, eerste lid, van het Bvser, als gewijzigd). De wijze van beveiliging wordt beschreven in het beveiligingsplan (artikel 1e Bvser, als gewijzigd). Het beveiligingsplan behoeft de goedkeuring van de Autoriteit (artikel 1e, derde lid) en dient te worden gewijzigd indien de Autoriteit dat noodzakelijk acht (artikel 1f, eerste lid, Bvser). Op de vervoerder rust de verplichting om te handelen conform het beveiligingsplan (artikel 1g van het Bvser, als gewijzigd). Bij verordening van de Autoriteit zijn omtrent deze hoofdverplichtingen nadere regels gesteld (artikelen 1e, tweede lid, 1f, vierde lid, van het Bvser, als gewijzigd).

Het beveiligingsplan en wijzigingen daarvan die negatieve effecten hebben of kunnen hebben op het beveiligingsniveau van het transport, behoeven de goedkeuring van de Autoriteit (artikel 1e, vierde lid, Bvser, als gewijzigd (voormalig artikel 18, eerste lid, van de Rbnis). De Autoriteit kan voorschriften aan de goedkeuring verbinden. De voorschriften zijn dan voorwaarden waaronder de goedkeuring wordt afgegeven. Bij de beoordeling van het beveiligingsplan gaat de Autoriteit onder andere na of de beveiligingsmaatregelen zodanig zijn dat de politie kan zorgen voor tijdige en voldoende assistentie om diefstal en sabotage te voorkomen. De burgemeester, de politie en de officier van justitie (lokale driehoek) zijn verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde. Overeenkomstig het uitgangspunt zoals beschreven in het 'stelsel bewaken en beveiligen' (Circulaire met betrekking tot de bewaking en beveiliging van personen, objecten en diensten 2019), wordt de vervoerder in de beveiliging ondersteund door de overheid in die gevallen waarin de dreiging zulke gewelddadige vormen aanneemt, dat daar op eigen kracht geen weerstand meer tegen kan worden geboden. Voor de praktische uitvoering van deze verantwoordelijkheden is er voor het vervoer van categorie I-, II-, of III-materiaal door de betrokken autoriteiten een zogenoemde maatregelenmatrix opgesteld. Bij de beoordeling van het beveiligingsplan zal de Autoriteit onder andere deze matrix betrekken. Indien nodig verbindt de Autoriteit voorschriften aan de goedkeuring om de beveiligingsmaatregelen van de vervoerder te laten aansluiten op de beveiligingsmaatregelen door de lokale autoriteiten.

De aanvraag tot goedkeuring is een aanvraag tot het geven van een beschikking. Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing. De beschikking tot goedkeuring, of de onthouding daarvan, is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep openstaat.

Hoofdstuk 6. Geheimhouding

De in het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet (artikelen 1-3) opgenomen geheimhoudingsplichten en daarop gerichte beveiligingsmaatregelen betreffen zoals eerder opgemerkt gegevens, hulpmiddelen en materialen voor:

- de vrijmaking van kernenergie,
- de opslag, vervaardiging, bewerking of verwerking van splijtstoffen en
- de beveiliging van de in artikel 22 van het Bkse bedoelde splijtstoffen en ertsen, de in artikel 4.7, eerste lid, van het Bbs bedoelde radioactieve stoffen en inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kew,

voor zover deze gegevens, hulpmiddelen en materialen hetzij rechtstreeks door de bevoegde Ministers, hetzij met instemming van deze Ministers, onder verplichting tot geheimhouding zijn verkregen, dan wel door de Ministers zijn aangewezen.

De geheimhouding van referentiedreigingen en beveiligingspakketten voor nucleaire inrichtingen wordt thans geregeld in artikel 22d van het Bkse. De beveiliging van beveiligingsplannen voor vervoer en de daarbij betrokken overige documenten wordt geregeld in artikel 1g van het Bvser.

02022022 nota van toelichting artikelsgewijs

Besluit van (...) tot wijziging van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen, het Besluit vervoer splijtstoffen en ertsen, het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming en het Besluit in- uit en doorvoer van radioactieve afvalstoffen en bestraalde splijtstoffen in verband met aanvulling en verbetering van delegatiegrondslagen en technische correcties (Wijzigingsbesluit algemene maatregelen van bestuur Kernenergiewet 2022)

ARTIKELSGEWIJS

ARTIKEL I (wijziging Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse))

Onderdeel A (wijziging artikel 1, eerste lid, van het Bkse)

De wijziging van de begripsomschrijving van *referentiedreiging* hangt samen met de modernisering van de delegatiegrondslagen. Voorts is verduidelijkt dat ook de op splijtstoffen of ertsen en nucleaire inrichtingen betrekking hebbende informatie en processen onder de reikwijdte van de referentiedreiging vallen. Deze dreigingen waren reeds onderdeel van de referentiedreiging. "Referentiedreiging" is een dynamisch begrip, dat aansluit bij de actuele en feitelijke en ook verwachte ontwikkeling van dreigingen, zoals bijv. op het gebied van cybersecurity. Dat betreft mede de processen en informatie waar zich dreigingen voordoen. Doel is het actueel en up to date houden van de beveiliging en nucleaire veiligheid. Zie verder paragraaf 3.3 van het algemeen deel, Deel II, van de nota van toelichting.

Onderdeel B (wijziging artikelen 4 en 5 van het Bkse)

Dit betreft een redactionele correctie.

Onderdeel C (wijziging artikel 15 van het Bkse)

Onderdeel a

Dit betreft een redactionele correctie.

Onderdelen b en c

Onderdeel b leidt tot een nieuw onderdeel a in artikel 15 van het Bkse (onder verlettering van de voormalige onderdelen a en b tot b en c). Het nieuwe onderdeel a heeft alleen betrekking op nucleaire inrichtingen (inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de wet) die zijn bestemd voor de productie van elektriciteit, zogenoemde kernenergiecentrales. Onderdeel c wijzigt onderdeel b (nieuw, het voormalige onderdeel a) in artikel 15, dat betreft de overige nucleaire inrichtingen die in de artikelen 6, 7 en 8 van het Bkse worden bedoeld.

Voor kernenergiecentrales is voor de in onderdeel a (nieuw) van artikel 15 van het Bkse genoemde bestuursorganen, die – anders dan als adviseurs – worden betrokken bij de voorbereiding van beschikkingen die met een uniforme openbare voorbereidingsprocedure worden voorbereid, de afstand van de inrichting tot het gebied van een dergelijk bestuursorgaan van tien naar twintig kilometer verruimd. In aanvulling op paragraaf 2.2 van het algemeen deel, deel I, van de nota van toelichting wordt nog het volgende opgemerkt. Met de straal van 20 km wordt aangesloten bij jurisprudentie van de Raad van State uit 2013 over het begrip belanghebbende bij een besluit over vergunningverlening krachtens de Kernenergiewet ten aanzien van de kerncentrale Borssele²⁶. Ten overvloede wordt opgemerkt dat deze bepaling ook geldt wanneer de afstand van twintig kilometer buiten de landsgrenzen reikt. Met het nieuwe onderdeel a van artikel 15 wordt tevens gevolg gegeven aan de aanbeveling van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid (OvV) om "afspraken te maken met buurlanden over grensoverschrijdende informatievoorziening bij vergunningprocedures

²⁶ Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 13 februari 2013, 201108676/1/A4, ECLI:NL:RVS:2013:BZ1263.

voor kerncentrales, zodat burgers in een straal van 20 km om de kerncentrale actief geïnformeerd worden en de gelegenheid hebben tot inspraak".²⁷

Tevens zijn de besturen van de veiligheidsregio's als betrokken bestuursorgaan aangewezen (zie ook paragraaf 2.3 van het algemeen deel, Deel I, van de nota van toelichting). De wijziging van artikel 15, onderdelen a (nieuw) en b, formaliseert een sinds enige jaren bestaande en ook gewenste praktijk om de besturen van de veiligheidsregio's standaard als bestuursorgaan bij de totstandkoming van vergunningen voor nucleaire inrichtingen - anders dan als adviseur - te betrekken. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om de tekst van artikel 15 op enkele punten redactioneel te verbeteren en te actualiseren.

Onderdelen D en E (nieuwe indeling hoofdstuk IIIa van het Bkse)

Hoofdstuk IIIa van het Bkse wordt met het oog op de overzichtelijkheid en nieuwe artikelen onderverdeeld in paragrafen.

Onderdeel F (wijziging artikel 21 van het Bkse)

Artikel 21 van het Bkse (nucleaire drukapparatuur) is gewijzigd met het oog op aanvulling en verbetering van de delegatiegrondslagen, en enkele verduidelijkingen met technische en redactionele correcties. Zie ook paragraaf 2.5 van het algemeen deel, Deel I, van de nota van toelichting. Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen. Met het oog op de leesbaarheid is het artikel opnieuw vastgesteld. Het voormalige eerste lid is opgesplitst in een nieuw eerste en tweede lid. De eerste volzin van het derde lid correspondeert met het eerdere vierde lid. De tweede volzin van lid 3 is het voormalige vijfde lid. In het vierde lid (nieuw) is meer expliciet de verbinding gelegd tussen de goedkeuring en de beoordeling en keuringen. Dit lid correspondeert met het voormalige artikel 4 van de Regeling nucleaire drukapparatuur, het vijfde lid correspondeert met het eerdere zesde lid, het zesde lid is het voormalige tweede lid. Het voormalige derde lid met overgangsrecht is als zevende lid gehandhaafd. Er zijn zeker nog goedkeuringen die onder het Stoombesluit zijn genomen en die tot op de dag van vandaag nog relevant zijn. Een voorbeeld is de goedkeuring van het ontwerp, de fabricage of de ingebruikname van het reactorvat van de kerncentrale Borssele. Dat reactorvat zal gebruikt blijven worden zolang die kerncentrale in bedrijf is. In het nieuwe achtste lid van artikel 21 Bkse is een expliciete verplichting tot het houden van een administratie met delegatiegrondslag voor daarop betrekking hebbende nadere regels gesteld bij verordening van de ANVS opgenomen. De desbetreffende regels waren voorheen opgenomen in artikel 3 van de Regeling nucleaire drukapparatuur.

Onderdeel G (nieuwe paragraaf 3 met gewijzigd artikel 22 en nieuwe artikelen 22a tot en met 22e van het Bkse)

Dit betreft een aanvulling en verbetering van de delegatiegrondslagen voor de regels inzake de beveiliging van het voorhanden hebben en het zich ontdoen van splijtstoffen en ertsen en de beveiliging van inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder b, van de Kew. Ingevolge onderdeel G is artikel 22 van het Bkse gewijzigd en zijn nieuwe artikelen 22a tot en met 22e ingevoegd, in een nieuwe paragraaf 3. Artikel 3, eerste lid, van de Rbnis is opgenomen in artikel 22, derde lid, onderdeel a van het Bkse. Artikel 3, tweede lid, van de Rbnis is opgenomen in artikel 22, derde lid, onderdeel b. Artikel 3, derde lid, Rbnis is opgenomen in artikel 22, vierde lid. Artikel 3, vierde lid, Rbnis is thans opgenomen in artikel 22, vijfde lid. Voor een algemene toelichting wordt verwezen naar het algemeen deel van deze nota van toelichting, paragraaf 2.4 in Deel I, en hoofdstuk 3 van Deel II. Deze toelichting is mede ontleend aan de toelichting op de voormalige Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen, splijtstoffen en ertsen (hierna: Rbnis) en latere wijzigingen daarvan²⁸. In aanvulling daarop, het volgende.

²⁷ Kamerstukken II 2017/18, 25422, nr. 218.

²⁸ Regeling van de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van 7 december 2010, nr. WJZ/10183066, houdende regels inzake de beveiliging van nucleaire inrichtingen en splijtstoffen (Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen) (Stcrt. 15 december 2010, Nr. 19950) en de Regeling van de Minister van Economische Zaken van 3 december 2014, nr. WJZ/14116122, tot wijziging van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen in verband met het ontlasten van bepaalde vergunninghouders (Stcrt. 11 december 2014).

Gewijzigd artikel 22 van het Bkse

Eerste en tweede lid

Het eerste en tweede lid van artikel 22, als gewijzigd, vormen een voortzetting van het voormalige artikel 22 van het Bkse. Dit betreft de referentiedreiging. De referentiedreiging is een lange termijnanalyse van dreigingen van diefstal van de in de bijlage bij het Bkse genoemde en bij verordening van de ANVS met het oog op beveiliging nader aangewezen en ingedeelde categorieën splijtstoffen of ertsen, dan wel van sabotage van die splijtstoffen of ertsen, of sabotage van nucleaire inrichtingen (artikel 1, eerste lid, van het Bkse). Deze dreigingen zijn beschreven in termen van motieven, groeps grootte en modi operandi. De referentiedreiging heeft betrekking op een periode van ongeveer 5 tot 10 jaar en is bedoeld om de beveiligingsmaatregelen te ontwerpen en te beoordelen op effectiviteit. Het vaststellen van de referentiedreiging is niet op rechtsgevolg gericht en is derhalve geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Het vaststellen van de referentiedreiging is dan ook niet vatbaar voor bezwaar en beroep. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar § 3.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting, Deel II.

Derde en vierde lid, zevende lid

Artikel 22 van het Bkse, als gewijzigd, is een uitwerking van grondbeginsel E (verantwoordelijkheid) uit het Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal en kerninstallaties (hierna: het Verdrag)²⁹. Uit artikel 22 volgt dat de hoofdverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de beveiliging van krachtens het zevende lid nader aangewezen splijtstoffen (het zogenoemde categorie I-, II-, of III-materiaal), of van de nucleaire inrichting bij de vergunninghouder berust. Artikel 22 is tevens een invulling van grondbeginsel G (dreiging) uit het Verdrag. De beveiligingsmaatregelen moeten zijn gebaseerd op de inschatting van de dreiging zoals deze in de referentiedreiging zijn vastgesteld. Het derde tot en met vijfde lid bevatten de voorheen in artikel 3, eerste tot en met vierde lid, van de Rbnis opgenomen verplichtingen tot het treffen van beveiligingsmaatregelen en de daaraan te stellen eisen voor de vergunninghouder voor een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder b, van de wet. De eerdere formulering "neemt het goedgekeurde beveiligingspakket in acht" is daarbij vervangen door de in de kernenergiewetgeving gebruikelijke formulering "handelt overeenkomstig het goedgekeurde beveiligingspakket". Een inhoudelijke wijziging is niet beoogd.

Met de zinsnede 'redelijkerwijs nodig' in het derde lid, onderdeel a, wordt bedoeld dat de beveiligingsmaatregelen voldoende weerstand moeten kunnen bieden tegen de dreigingen. Het gaat om het treffen van die beveiligingsmaatregelen die evenredig zijn afgestemd op het beheersbaarheidsniveau van incidenten (of de dreiging ervan) en de mogelijke gevolgen. Dit betekent dat voor een nucleaire inrichting die in de fase van veilige insluiting is, andere beveiligingsmaatregelen gelden dan bij een nucleaire inrichting die vol in bedrijf is. Ook moeten die maatregelen tegen economisch haalbare kosten kunnen worden gerealiseerd. Bij het ontwerpen van de maatregelen wordt uitgegaan van de stand van de techniek. Verder wordt er gekeken naar de maatregelen die voor de vergunninghouder redelijkerwijs in Nederland of daarbuiten te verkrijgen zijn. Deze technieken zijn in de meest recente versie van de IAEA-aanbevelingen opgenomen.

Doel van het treffen van de beveiligingsmaatregelen is de bescherming van de gezondheid of veiligheid van mensen, dieren, planten en goederen tegen blootstelling aan straling of het vrijkomen van categorie I-, II-, of III-materiaal. Deze bescherming kan worden bedreigd door diefstal of sabotage. De beveiligingsmaatregelen moeten diefstal en sabotage van categorie I-, II-, of III-materiaal voorkomen, waarbij afhankelijk van de gevaarstelling van het materiaal steeds verdergaande maatregelen in de rede liggen. In ieder geval moet worden vermeden dat de bij verordening van de Autoriteit vastgestelde maximale waarden worden overschreden. Dit betreft maximale waarden voor:

²⁹ Het op 8 juli 2005 te Wenen tot stand gekomen Verdrag (Trb. 2006, 81) tot wijziging van het op 3 maart 1980 te Wenen/New York tot stand gekomen Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal (Trb. 1981, 7).

- de hoeveelheid radioactiviteit die naar de lucht wordt geëmitteerd en
 - de effectieve dosis die een lid van de bevolking of een werknemer ontvangt.
- Hiervoor is aangesloten bij schaal 4 van de 'International Nuclear and Radiological Event Scale'.³⁰

Het derde lid van artikel 22 van het Bkse is een invulling van grondbeginsel H (gradatiesysteem) uit het Verdrag. Bij het treffen van de beveiligingsmaatregelen houdt de vergunninghouder niet alleen rekening met de referentiedreiging, maar ook met de aard van het materiaal en met de mogelijke gevolgen door blootstelling aan straling.

De in de bijlage bij het Bkse aangewezen splijtstoffen (ertsen zijn momenteel niet aangewezen omdat zich hierbij geen specifiek veiligheids- of beveiligingsrisico vanuit het oogpunt van nucleaire veiligheid of stralingsbescherming voordoet) zijn uitgangspunt. Zie in dit verband ook het algemeen deel, Deel II, paragraaf 3.1 van de nota van toelichting. Op grond van het zevende lid worden de te beveiligen splijtstoffen bij verordening van de Autoriteit nader aangewezen en ingedeeld in categorieën met het oog op de te treffen beveiligingsmaatregelen, zoals voorheen gebeurde ingevolge artikel 3 en de bijlage van de Rbnis (het eerdergenoemde categorie I, II of III-materiaal). De nadere aanwijzing en indeling van splijtstoffen in categorieën betreft een technische veiligheids- en beveiligingsbeoordeling waarvoor de Autoriteit verantwoordelijk is en de expertise heeft.

Voor de categorie-indeling van de splijtstoffen bij verordening van de ANVS is aangesloten bij bijlage II bij het eerdergenoemde Verdrag. De splijtstoffen die onder het Verdrag vallen zijn verdeeld in drie categorieën naar afnemende graad van gevaarstelling. Het niveau van de beveiligingsmaatregelen moet correleren met deze categorie-indeling. Hoe gevaarlijker het materiaal des te hoger het niveau van de beveiligingsmaatregelen moet zijn. In principe zijn er aldus drie niveaus in de zwaarte van de beveiligingsmaatregelen.

Daarnaast hebben sommige splijtstoffen, bijvoorbeeld vanwege de speciale eigenschappen van het materiaal, aanvullende beveiliging nodig. Dit komt bovenop de beveiliging die hoort bij de categorie waarin de splijtstof valt. Indien nodig zal de ANVS voorschriften verbinden aan de goedkeuring van het beveiligingspakket of het beveiligingsplan om te waarborgen dat dit materiaal voldoende is beveiligd.

Vijfde lid

De beveiligingsmaatregelen en nucleaire veiligheidsmaatregelen voor de nucleaire inrichtingen worden zodanig ontworpen en uitgevoerd dat deze elkaar complementeren en niet belemmeren (artikel 22, vijfde lid, van het Bkse, als gewijzigd). Daarmee moeten bovendien mogelijke conflicten tussen de beveiligingsmaatregelen en nucleaire veiligheidsmaatregelen worden tegengegaan. De formulering van deze bepaling (voorheen artikel 3, vierde lid, van de Rbnis) is gebaseerd op requirement 8 van de IAEA Safety Standards Series No. SSR 2/1 (Rev. 1) en de requirements 12 en 17 van de IAEA Safety Standards Series No. SSR 2/2 (Rev. 1). Het is de bedoeling dat de vergunninghouder aan zowel de doelstellingen voor de veiligheid als voor de beveiliging voldoet. Wanneer dat niet mogelijk is, moet in compenserende maatregelen op een van deze terreinen worden voorzien.

Zesde lid

Artikel 22, zesde lid, van het Bkse (het voormalige artikel 8 van de Rbnis) vormt samen met de bepalingen inzake de alarmcentrale en beveiliging daarvan en de bepalingen inzake de indeling van het terrein (voormalige artikelen 9-11 van de Rbnis) een uitwerking van grondbeginsel I ("verdediging in diepte") van het Verdrag. Het gaat hierbij om het concept "verdediging in de diepte" dat uitgaat van verschillende beveiligingslagen en methoden (onder andere organisatorische, bouwkundige, elektronische en informatiebeveiligingsmaatregelen) die een persoon te kwader trouw moet overwinnen of omzeilen om zijn doel te bereiken. De bouwkundige beveiligingsmaatregelen bieden fysieke weerstand tegen de referentiedreiging en hebben

³⁰ INES, International Nuclear and Radiological Event Scale, User's Manual, 2008 edition, <https://www-pub.iaea.org/MTCD/Publications/PDF/INES2013web.pdf>.

betrekking op het terrein en de gebouwen van de nucleaire inrichting. Zie verder § 3.5.1 van Deel II van het algemeen deel van de nota van toelichting.

Nieuw artikel 22a

Beveiligingspakket algemeen; goedkeuring (eerste, tweede tot en met zevende lid)

Het nieuwe artikel 22a, eerste lid, van het Bkse, als gewijzigd, bevat de belangrijkste inhoud van het voormalige artikel 4 van de Rbnis (beveiligingspakket). Het eerste lid is een voortzetting van artikel 4, eerste lid, van de Rbnis. Het tweede en derde lid van artikel 4 van de Rbnis zijn in hoofdzaak eveneens opgenomen in artikel 22a, eerste lid, en op basis daarvan nader uitgewerkt in de ANVS-verordening. Het tweede tot en met zevende lid van artikel 22a bevatten de bepalingen van het voormalige artikel 5 van de Rbnis m.b.t. de goedkeuring van het beveiligingspakket. Zie ook § 3.4 van het algemeen deel van de nota van toelichting, Deel II.

De vergunninghouder moet over een goedgekeurd beveiligingspakket beschikken (eerste lid). De aanvraag tot goedkeuring is een aanvraag tot het geven van een beschikking. Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing. De beschikking tot goedkeuring, of de onthouding daarvan, is een besluit waartegen bezwaar en beroep openstaat (artikelen 1:3, eerste lid, 7:1 en 8:1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)). Bij de beoordeling van het beveiligingspakket wordt onder andere rekening gehouden met de volgende aspecten:

- zijn de beveiligingsmaatregelen getroffen die redelijkerwijs nodig zijn op grond van artikel 22?
- worden daarbij de beoogde doelstellingen bereikt (zie toelichting bij artikel 22)?
- sluit het plan interne beveiligingsorganisatie aan op het plan externe beveiligingsorganisatie?

Door de clausulering "die een negatief effect hebben of kunnen hebben op het niveau van de beveiliging" in het tweede lid hoeft niet elke wijziging van de inrichting of het beveiligingspakket te worden goedgekeurd. Het gaat daarbij dus niet om wijzigingen die de beveiliging op een gelijkwaardig niveau laten (bijvoorbeeld vervangingen) of verbeteren. De bewijslast op dit punt ligt bij de vergunninghouder. In geval van twijfel wordt aangeraden met de ANVS te overleggen. Het verdient de voorkeur wijzigingen te onderbouwen met een (partieel) uitgevoerd evaluatieprogramma. De goedkeuring kan worden ingetrokken of de daaraan verbonden voorschriften kunnen worden ingetrokken of gewijzigd, indien het beveiligingspakket niet meer voldoet aan de eisen die daaraan bij of krachtens het besluit zijn gesteld. De intrekking is een uiterste middel en moet proportioneel zijn.

Goedgekeurde wijzigingen moeten worden door de vergunninghouder in het beveiligingspakket opgenomen (zesde lid). Dit kan door het opnemen van een revisie-index. Dit bevordert de overzichtelijkheid van de inhoud van het beveiligingspakket. De ANVS kan bepalen dat, in plaats van een wijziging, er een nieuw beveiligingspakket ter goedkeuring wordt voorgelegd (zevende lid). Daarin moet de aangevraagde wijziging, alsmede de reeds goedgekeurde wijzigingen, zijn verwerkt. Daardoor kan in één document een duidelijk, coherent en geactualiseerd beeld van de beveiligingsmaatregelen worden gegeven.

Maatregelen beveiligingspakket (eerste lid)

Algemeen

De inhoud van de maatregelen van het beveiligingspakket is in hoofdlijnen opgenomen in het eerste lid van het nieuwe artikel 22a van het Bkse en wordt op grond van de tweede volzin uitgewerkt bij verordening van de Autoriteit, vanwege het technische en organisatorische karakter van de maatregelen en de daarvoor vereiste expertise. Dit omvat de maatregelen zoals voorheen genoemd in artikel 4, tweede lid, van de Rbnis:

- a. de aanwijzing van een beveiligingsdeskundige en diens plaatsvervanger, die belast zijn met de uitvoering en de naleving van de beveiligingsmaatregelen en die voldoen aan de opleidingseisen, genoemd in de bijlage III en een daarop betrekking hebbend opleidingsplan;
- b. de aanwijzing van vertrouwensfuncties als bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsonderzoeken;
- c. een plan interne beveiligingsorganisatie;

- d. een omschrijving van de getroffen en te treffen beveiligingsmaatregelen;
- e. de aanwijzing van een alarmcentrale;
- f. de aanwijzing van een bedrijfsbeveiligingsdienst waaraan een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus is verleend;
- g. een evaluatieprogramma bestaande uit testen, controles, audits en oefeningen om de doeltreffendheid van de beveiligingsmaatregelen te kunnen beoordelen;
- h. een procedure voor de registratie van personen die toegang hebben of kunnen verlenen tot een vitaal gebied.

Hierna wordt per verder ingegaan op de maatregelen. Zie hiervoor ook § 3.5 (Beveiligingsmaatregelen) van het algemeen deel van de nota van toelichting, Deel II.

Plan interne beveiligingsorganisatie (eerste lid, onderdeel c)

Het plan interne beveiligingsorganisatie (voorheen geregeld in de artikelen 4, tweede lid, onder c en 7 van de Rbnis) is op hoofdlijnen beschreven in onderdeel c en is nader geregeld bij verordening van de Autoriteit. Het plan bevat tenminste een omschrijving van de interne beveiligingsorganisatie en de daarmee verband houdende verantwoordelijkheden. Deze verantwoordelijkheden betreffen in elk geval:

1. de fysieke -, informatie-, cyber- en andere beveiligingsaspecten;
2. de uitvoering van taken en maatregelen om tijdig te ontdekken dat materiaal of informatie is gesaboteerd of zoekgeraakt;
3. de mogelijke compenserende maatregelen betreffende het beveiligingspakket;
4. het onverwijld informeren van de Autoriteit over de volgende gebeurtenissen en situaties: (voorheen geregeld in artikel 7, derde lid, van de Rbnis):
 - a. diefstal van categorie I-, II-, of III-materiaal;
 - b. sabotage van categorie I-, II-, of III-materiaal, of van de inrichting;
 - c. diefstal of het in de openbaarheid komen van de referentiedreiging, van het beveiligingspakket, bedoeld in artikel 4, eerste lid, of van andere gevoelige informatie aangaande de beveiliging van de inrichting of van categorie I-, II-, of III-materiaal;
 - d. diefstal of ongewenste wijziging van gerubriceerde informatie, en
 - e. dreiging van, of een poging tot diefstal of sabotage als bedoeld onder a tot en met d.

In het plan interne beveiligingsorganisatie worden tevens maatregelen getroffen voor deze gebeurtenissen en situaties. Hieromtrent worden bij verordening van de ANVS nadere regels gesteld.

Compenserende maatregelen zijn maatregelen van tijdelijke aard die het niet-beschikbaar zijn van structurele beveiligingsmaatregelen volledig compenseren (zie het nieuwe artikel 22c van het Bkse). Met structurele maatregelen wordt bedoeld op de door de vergunninghouder van een nucleaire inrichting te treffen beveiligingsmaatregelen die redelijkerwijs nodig zijn om de inrichting, onderscheidenlijk het categorie I-, II-, of III-materiaal, te beveiligen tegen de dreigingen zoals omschreven in de referentiedreiging.

Alarmcentrale en de beveiliging daarvan en de bedrijfsbeveiligingsdienst (eerste lid, onderdelen e en f)

In de alarmcentrale van de vergunninghouder worden alle signalen van de elektronische beveiligingsmaatregelen, zoals camera's en dergelijke, ontvangen en beoordeeld. Bovendien staat de alarmcentrale in contact met de politie. Het gaat bij de externe beveiligingsorganisatie niet alleen om politie, maar ook om andere betrokken organisaties, bijvoorbeeld op het terrein van de informatiebeveiliging. De hier bedoelde alarmcentrale valt niet onder het begrip "particuliere alarmcentrale" als bedoeld in de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus. De alarmcentrale heeft dan ook geen vergunning van de Minister van Justitie en Veiligheid nodig. De alarmcentrale dient te worden beveiligd tegen de referentiedreiging. In overeenstemming met de IAEA-aanbevelingen moeten er voorzieningen zijn voor de continuïteit van het functioneren van de alarmcentrale. Bij verordening van de Autoriteit worden nadere regels gesteld.

In het beveiligingspakket moet een bedrijfsbeveiligingsdienst worden aangewezen (eerste lid, onderdeel f). Een bedrijfsbeveiligingsdienst is een door een particuliere organisatie in stand

gehouden organisatie die ten behoeve van de eigen organisatie beveiligingswerkzaamheden verricht. Op grond van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus heeft een bedrijfsbeveiligingsdienst een vergunning van de Minister van Justitie en Veiligheid nodig.

Evaluatieprogramma (eerste lid, onderdeel g)

Een beveiligingspakket moet een evaluatieprogramma bevatten waarmee de doeltreffendheid van de beveiligingsmaatregelen kunnen worden beoordeeld (eerste lid, onderdeel g).

Registratie personen (eerste lid, onderdeel h)

Het beveiligingspakket moet voorts een procedure bevatten met een actuele registratie van personen die toegang hebben of kunnen verlenen tot vitale gebieden (eerste lid, onderdeel h). Deze bepaling houdt verband met het belang van de bescherming van de vitale onderdelen van nucleaire inrichtingen tegen bedreigingen die vanuit de eigen inrichting komen ("insider threat").

Tot de maatregelen waaromtrent bij verordening van de Autoriteit (nadere) regels worden gesteld behoren in elk geval ook maatregelen met betrekking tot de indeling van het terrein in vitaal, beveiligd en observatiegebied (grondbeginsel H uit het Verdrag (gradatiebeginsel) (voormalig artikel 11 van de Rbnis), de voor die gebieden te nemen maatregelen, en het tegengaan van ongewenste beïnvloeding van toegangscontrolesystemen en het betreden of binnengaan van het terrein, een gebied of gebouw door voertuigen, personen of goederen.

Nieuw artikel 22b

Artikel 22b bevat de bepalingen van het voormalige artikel 6 Rbnis. De vergunninghouder van een nucleaire inrichting moet het beveiligingspakket van zijn inrichting wijzigen wanneer de referentiedreiging is gewijzigd, dan wel de ANVS dit nodig acht op grond van externe ontwikkelingen (artikel 22b, eerste lid). De vergunninghouder moet binnen een jaar nadat de referentiedreiging is gewijzigd, schriftelijk een aanvraag om goedkeuring van het gewijzigde beveiligingspakket indienen (artikel 22b, tweede lid, en artikel 4:1 van de Awb). Hetzelfde geldt wanneer de ANVS schriftelijk heeft medegedeeld een wijziging van het beveiligingspakket nodig te achten.

De ontwikkelingen in het kader van beveiliging kunnen soms snel verlopen of wijzigen. Ook kunnen acute beveiligingsvoorvallen een snelle aanpassing van het beveiligingspakket vereisen. De in het tweede lid bedoelde termijn van een jaar kan dan te lang zijn en een belemmering vormen om snel op externe ontwikkelingen in te spelen. De ANVS kan daarom de termijn van een jaar verkorten, indien de vereiste wijzigingen deze kortere termijn rechtvaardigen en de vergunninghouder de gevraagde wijzigingen binnen de door de ANVS gestelde termijn redelijkerwijs kan doorvoeren (artikel 22b, eerste en tweede lid). Overigens kan de termijn om het beveiligingspakket wijzigen ook worden gewijzigd en verlengd (derde lid).

Nieuw artikel 22c

Dit artikel is een voortzetting van artikel 12 Rbnis (meldplicht en plicht tot compenserende maatregelen). De vergunninghouder van een nucleaire inrichting meldt gebeurtenissen, die aan onverkorte toepassing van het beveiligingspakket in de weg staan, onmiddellijk aan de ANVS (eerste lid). Met 'gebeurtenissen die aan onverkorte toepassing van de beveiligingsmaatregelen in de weg staan' wordt bijvoorbeeld bedoeld op een wijziging van de nucleaire inrichting zoals bedoeld in artikel 17, vierde lid, van de Kew. Te denken valt bijv. aan tijdelijke bouwwerkzaamheden. Het gaat om gebeurtenissen die onverkorte toepassing van de beveiligingsmaatregelen (tijdelijk) onmogelijk maken. Met de genoemde term wordt niet bedoeld op gevallen, waarin sprake is van diefstal of sabotage van de splijtstoffen, of sabotage van de inrichting en de melding daarvan aan de ANVS (zoals nadere geregeld in de ANVS-verordening op basis van artikel 22a, eerste lid, aanhef en onderdeel c).

De vergunninghouder van een nucleaire inrichting moet in deze gevallen onmiddellijk compenserende maatregelen nemen en deze onverwijld voorleggen aan de toezichthoudende ambtenaren van de ANVS (artikel 22c, tweede lid). Compenserende maatregelen zijn maatregelen

van tijdelijke aard die het niet-beschikbaar zijn van structurele maatregelen³¹ volledig compenseren. Deze maatregelen moeten onverwijld aan de toezichthoudende ambtenaren worden voorgelegd. Indien deze maatregelen toch een structureel karakter krijgen, moet het beveiligingspakket worden gewijzigd.

De vergunninghouder moet dergelijke meldingen doen wanneer het beveiligingspakket niet in reeds goedgekeurde procedures voor compenserende of alternatieve maatregelen voorziet (zie hiervoor ook de inhoud van het plan interne beveiligingsorganisatie, artikel 22a).

Het kan bij inbreuken op de maatregelen van het beveiligingspakket zowel gaan om de fysieke -, informatie-, cyber- als andere beveiligingsaspecten tegen bijvoorbeeld cyberaanvallen.

Nieuw artikel 22d

Dit betreft een voortzetting van artikel 13 van de Rbnis, het Geheimhoudingsbesluit Kew is van toepassing op de referentiedreiging en het beveiligingspakket.

Nieuw artikel 22e

Het nieuwe artikel 22e van het Bkse bevat aanvullende delegatiegrondslagen met betrekking tot de artikelen 22a tot en met 22d. Dit betreft de eerder in de artikelen 14 en 15 van de Rbnis geregelde onderwerpen die nu (gedeeltelijk, voor zover technisch of organisatorisch van aard) in de ANVS-verordening zijn opgenomen. Van inhoudelijke wijzigingen is daarbij geen sprake. Zie verder § 3.5.6 van Deel II van het algemeen deel van de nota van toelichting.

Onderdeel H (nieuwe paragraaf 4. Beveiliging van splijtstoffen of ertsen door de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 15, onder a, van de wet; nieuwe artikelen 22f en 22g van het Bkse)

In hoofdstuk 4 van het algemeen deel van de nota van toelichting, Deel II, is een algemene toelichting opgenomen met betrekking tot de beveiliging van splijtstoffen of ertsen door de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 15, onder a, van de wet. Onderdeel H betreft een aanvulling en verbetering van delegatiegrondslagen en verruiming van de reikwijdte van de bepalingen. Ingevolge onderdeel I zijn de voormalige artikelen 1a, 1b, eerste lid, 1e, eerste en derde lid van de Rbnis naar het Bkse overgebracht, in de vorm van nieuwe artikelen 22f en 22g. De overige delen van deze artikelen van de Rbnis zijn opgenomen in de ANVS-verordening. Artikel 22f (nieuw) verduidelijkt dat de te nemen beveiligingsmaatregelen ook betrekking moeten hebben op de op splijtstoffen of ertsen betrekking hebbende informatie en processen. Artikel 22g, tweede lid (nieuw) bevat de benodigde delegatiegrondslagen. Deze artikelen met betrekking tot de door de houder van een vergunning als bedoeld in artikel 15, onder a, van de wet te nemen beveiligingsmaatregelen en daarmee verband houdende verplichtingen waren eerder opgenomen in de Rbnis³².

Nieuw artikel 22f

Dit betreft een voortzetting van de artikelen 1a en 1b, eerste lid, van de Rbnis (eerste lid, respectievelijk tweede lid, van artikel 22f). Het derde lid van artikel 22f van het Bkse omvat een delegatiegrondslag voor de beveiligingsmaatregelen en het toezicht. Dit betreft de voorheen in artikel 1b, tweede lid, en de artikelen 1c en 1d van de Rbnis opgenomen bepalingen:

- a. het persoonlijke of elektronische toezicht (artikel 1b, tweede lid, Rbnis, oud),
- b. de beveiligingsmaatregelen en het vertragend effect dat deze moeten hebben bij wederrechtelijke inbezitneming (artikel 1c Rbnis, oud) en
- c. de afstemming van de beveiligingsmaatregelen op factoren als:
 - de aard van het categorie I-, II-, of III-materiaal;
 - de manier waarop het categorie I-, II-, of III-materiaal wordt gebruikt of opgeslagen;

³¹ Met structurele maatregelen wordt bedoeld op de door de vergunninghouder van een nucleaire inrichting te treffen beveiligingsmaatregelen die redelijkerwijs nodig zijn om de inrichting, onderscheidenlijk het categorie I-, II-, of III-materiaal, te beveiligen tegen de dreigingen zoals omschreven in de referentiedreiging.

³² Ingevoegd bij Regeling van de Minister van Economische Zaken van 3 december 2014, nr. WJZ/14116122, tot wijziging van de Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen in verband met het ontlasten van bepaalde vergunninghouders (Stcrt 2014, 35429).

- de verplaatsbaarheid van het categorie I-, II-, of III-materiaal;
 - de mogelijke gevolgen voor mensen, dieren, planten en goederen door blootstelling aan ioniserende straling of het vrijkomen van het categorie I-, II-, of III-materiaal in geval van diefstal of misbruik;
 - de maatregelen die zijn of worden getroffen om de nadelige gevolgen van ioniserende straling voor mensen, dieren, planten en goederen te voorkomen of te beperken; (artikel 1d van de Rbnis oud).
- Voor een toelichting op het begrip "redelijkerwijs" wordt verwezen naar de toelichting op artikel 22, derde lid, onderdeel a.

Nieuw artikel 22g

Dit betreft bepalingen uit het voormalige artikel 1e, eerste en derde lid, van de Rbnis met betrekking tot het beveiligingsplan. Het tweede lid bevat de in dit verband benodigde delegatiegrondslag voor de voorheen in het tweede lid van artikel 1e van de Rbnis opgenomen regels met betrekking tot het beveiligingsplan. Dit omvat in elk geval:

- de aanwijzing van een vakbekwame beveiligingsverantwoordelijke en diens plaatsvervanger;
- de manier waarop het categorie I-, II-, of III-materiaal wordt gebruikt of opgeslagen;
- de plaats waar het categorie I-, II-, of III-materiaal wordt gebruikt of opgeslagen;
- de getroffen en te treffen beveiligingsmaatregelen;
- diegenen die geautoriseerd zijn persoonlijk toezicht te houden;
- de taken en bevoegdheden van de medewerkers, belast met de beveiliging van het categorie I-, II-, of III-materiaal;
- de procedures die de medewerkers, belast met de beveiliging van het categorie I-, II-, of III-stof moeten volgen, waarbij in ieder geval wordt beschreven hoe zij moeten handelen in geval van diefstal of misbruik van de categorie I-, II-, of III-stof of een poging daartoe;
- afspraken met de politie of met een particuliere beveiligingsdienst;
- een evaluatieprogramma om de beveiligingsmaatregelen te beoordelen;
- de wijze van wijziging van het beveiligingsplan

Het derde lid omvat de eerder in artikel 1e, derde lid, van de Rbnis opgenomen verplichting voor de vergunninghouder om te handelen in overeenstemming met het beveiligingsplan.

De bepalingen van de voormalige artikelen 1f van de Rbnis (kennisgeving van het beveiligingsplan) en 1g (uitvoering evaluatieprogramma en wijziging beveiligingsplan) zijn opgenomen in de ANVS-verordening.

Onderdelen I, J en K (nieuwe opschriften hoofdstuk IIIa van het Bkse)

Dit betreft nieuwe opschriften voor paragrafen in verband met de nieuwe indeling van hoofdstuk IIIa van het Bkse.

ARTIKEL II (wijziging van het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen)

Algemeen

Het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen (Bvser) was op een aantal plaatsen nog niet aangepast aan het vervallen van het voormalige onderscheid tussen handelingen en werkzaamheden bij de inwerkingtreding van het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs), waardoor:

- in de artikelen 1, eerste lid, in onderdeel 4°, van de definitie van "handeling", 4c, vierde lid, aanhef, vijfde lid, aanhef, 27, tweede lid, aanhef, en 32, derde lid, aanhef, en vierde lid, bij het begrip "handeling", het daarbij gemaakte onderscheid tussen het al of niet bewerkt zijn van een radioactieve stof met het oog op zijn radioactieve eigenschappen niet meer wordt gemaakt;
- de afzonderlijke begripsomschrijving van "handeling met een natuurlijke bron" in artikel 1, eerste lid, en het gebruik daarvan in de artikelen 1, eerste lid, in de definities van "locatie" en

“ondernemer”, 1c, onderdelen b en c, 4c, zevende lid, 27, vijfde lid, 32, zesde lid, onderdeel a, en 32a, eerste lid, onderdelen b, e en f, en derde lid, is komen te vervallen;
- in artikel 28, onderdeel a, de zinsnede “en in plaats van «handeling» wordt gelezen: «handeling of werkzaamheid»” overbodig was geworden en daarom is geschrapt;
- het begrip “open bron” in artikel 32a, eerste lid, onderdelen a, c en d, is komen te vervallen; en
- het begrip “(of) werkzaamheid” in artikel 32a, tweede lid, is komen te vervallen.
Deze technische aanpassingen aan het Bbs worden door het wijzigingsbesluit alsnog in het Bvser aangebracht.

Onderdeel A (wijziging artikel 1 van het Bvser)

Onderdeel 1 (wijziging eerste en vierde lid)

Onderdeel a. Dit betreft een redactionele correctie.

Onderdeel b. Er is een definitie van “geneesmiddel” toegevoegd. Dit begrip komt meermalen voor in het Bvser.

Onderdeel d en vierde lid. De afzonderlijke begripsomschrijving van “hoogactieve bron” vervalt, en de verwijzing naar de desbetreffende begripsomschrijving in bijlage 1 van het Bbs krijgt vorm door dit begrip op te nemen in de opsomming van artikel 1, vierde lid, van het Bvser.

Onderdeel e. De definitie van “jaarkennisgeving” is in de alfabetisch juiste volgorde geplaatst.

Onderdeel 2 (wijziging derde lid)

Sinds de totstandkoming en inwerkingtreding van het Bbs met ingang van 6 februari 2018 is in dat besluit het begrip “consumentenproducten” opgenomen. Ingevolge artikel 1b van het Bvser zijn bepalingen van het Bbs van overeenkomstige toepassing op het Bvser. Teneinde de begrippen tussen Bbs en Bvser beter af te stemmen is het in het Bvser gehanteerde begrip “gebruiksartikelen” vervangen door “consumentenproducten”, in de betekenis die het Bbs daaraan toekent. Dit betreft apparaten of producten waarin doelbewust een of meer radionucliden zijn ingebracht, of die bij activering radionucliden voortbrengen of die ioniserende straling uitzenden, en die zonder toezicht of controle als bedoeld in [afdeling 3.2](#) (van het Bbs) na verkoop aan leden van de bevolking kunnen worden verkocht of ter beschikking gesteld.

Onderdeel B (wijziging artikel 1a van het Bvser)

Onderdeel 1 (wijziging aanhef)

Dit betreft een redactionele wijziging.

Onderdeel 2 (vervanging onderdeel e)

Onderdeel e is vervangen in verband met een actualisatie van een verwijzing.

Onderdeel C (wijziging artikel 1b van het Bvser)

Onderdeel 1 (wijziging artikel 1b, tweede lid, van het Bvser)

Onderdeel a. Op grond van artikel 3.6 van het Bbs in samenhang met artikel 3.1 van de ANVS-verordening basisveiligheidsnormen stralingsbescherming kunnen ondernemers voor stralingstoepassingen via digitale weg een aanvraag of kennisgeving doen. Voor aanvragen van vervoersvergunningen en het doen van kennisgevingen voor het vervoer was deze bepaling abusievelijk nog niet van overeenkomstige toepassing verklaard. Deze wijziging voorziet daar alsnog in. Daardoor is nu ook artikel 3.6, eerste lid, aanhef van het Bbs (en daarmee artikel 3.1 van de ANVS-verordening) voor aanvragen en kennisgevingen op het gebied van vervoer van toepassing.

Onderdeel b. Artikel 4.4 van het Bbs was abusievelijk nog niet van overeenkomstige toepassing verklaard in het tweede lid, onderdeel d van artikel 1b van het Bvser (hier werd al wel in het derde lid, onderdeel b, naar verwezen). Dit is hersteld ingevolge onderdeel b.

Onderdeel 2 (wijziging artikel 1b, derde lid, van het Bvser)

Onderdeel 2 omvat verdere technische aanpassingen van artikel 1b, derde lid, van het Bvser in verband met de van overeenkomstig verklaarde bepalingen van het Bbs, die dienen te worden gelezen op de hier aangegeven wijze. In artikel 1b, derde lid, zijn de onderdelen b tot en met d geletterd d tot en met f. Er zijn nieuwe onderdelen b en c ingevoegd om door middel van verduidelijkingen (in de van overeenkomstige toepassing verklaarde bepalingen en begrippen) een goede toepassing op de regeling van het vervoeren van splijdstoffen en radioactieve stoffen te realiseren.

Onderdeel D (wijziging artikel 1c van het Bvser)

Onderdeel 1 (wijziging onderdeel a)

Dit betreft een redactionele correctie.

Onderdeel 3, onderdeel b (wijziging onderdeel c)

Dit betreft een redactionele wijziging waarbij wordt aangesloten bij soortgelijke verwijzingen in het kader van de rechtvaardiging van handelingen.

Onderdeel E (vervanging van artikel 1d door gewijzigd artikel 1d en nieuwe artikelen 1e, 1f en 1g van het Bvser)

Algemeen

Het gewijzigde artikel 1d en de nieuwe artikelen 1e, 1f en 1g van het Bvser omvatten een aanvulling en verbetering van delegatiegrondslagen. Dit betreft de beveiliging van het vervoer van splijdstoffen³³ en de bevoegdheid van de ANVS tot het stellen van nadere regels. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van Deel II van het algemeen deel van de nota van toelichting.

Nieuw artikel 1d

Dit betreft een voortzetting van artikel 16, aanhef, van de Rbnis. Het tweede lid omvat een in dit verband benodigde delegatiegrondslag voor nadere regels met betrekking tot de beveiligingsmaatregelen. Dit betreft de voorheen in artikel 16, onder a tot en met h, van de Rbnis opgenomen bepalingen. Deze zijn opgenomen in de ANVS-verordening.

Nieuw artikel 1e

Dit artikel bevat het eerste lid van het voormalige artikel 17 van de Rbnis (regeling van het beveiligingsplan). Artikel 17, tweede lid, Rbnis is opgenomen in de ANVS-verordening. Artikel 1e, tweede lid, bevat daartoe een delegatiegrondslag voor de nadere regels met betrekking tot het beveiligingsplan en het nucleaire draaiboek bij de verordening. Het vierde tot en met zesde lid bevatten de bepalingen met betrekking tot de goedkeuring van het beveiligingsplan.

Het beveiligingsplan bevat een omschrijving van de wijze waarop de krachtens artikel 22, zevende lid, van het Bkse aangewezen splijdstoffen en de krachtens artikel 4.7 van het Bbs aangewezen radioactieve stoffen worden beveiligd (artikel 17, eerste lid, Rbnis oud). Dit betreft tenminste een omschrijving van de beveiligingsmaatregelen die worden getroffen door de vervoerder om te voldoen aan artikel 1d van het Bvser, als gewijzigd (artikel 17, tweede lid, eerst volzin, van de Rbnis oud). Bij verordening van de Autoriteit worden nadere regels gesteld omtrent het beveiligingsplan en het krachtens het tweede lid voor elk vervoer specifiek op te stellen nucleaire draaiboek.

Nieuw artikel 1f

³³ Zoals hiervoor toegelicht in de artikelsgewijze toelichting op artikel 22 van het Bkse zijn ertsen zijn momenteel niet aangewezen omdat zich hierbij geen specifiek veiligheids- of beveiligingsrisico vanuit het oogpunt van nucleaire veiligheid of stralingsbescherming voordoet.

Het nieuwe artikel 1f is een voortzetting van artikel 19 van de Rbnis. Dit betreft de bepalingen met betrekking tot de wijziging van het beveiligingsplan. Het vierde lid biedt een grondslag voor nadere regels van de Autoriteit zoals voorheen opgenomen in artikel 19a van de Rbnis.

Nieuw artikel 1g

Het nieuwe artikel 1g van het Bvser vormt een voortzetting van artikel 20 van de Rbnis. Het eerste lid verplicht de vervoerder te handelen overeenkomstig het laatst goedgekeurde beveiligingsplan. Het tweede lid verklaart het Geheimhoudingsbesluit Kernenergiewet van toepassing op het beveiligingsplan en de overige op het vervoer betrekking hebbende documenten en gegevens.

Onderdeel F (wijziging artikel 2 van het Bvser)

In artikel 2, eerste lid, van het Bvser vervalt de aanduiding "binnen de locatie". Deze is onnodig omdat de in het eerste lid van dat artikel bedoelde (grens)waarde zowel van toepassing is tijdens het vervoer als tijdens de opslag in verband met het vervoer.

Onderdeel G (wijziging artikel 3 van het Bvser)

Onderdelen 1, onderdelen a en e, 2 en 3 (wijziging eerste lid, onderdelen i, onderdeel 1°, en l (nieuw, voormalig onderdeel k), tweede en derde lid)

In de praktijk van gecertificeerde verpakkingen is het gebruikelijk om na te gaan of de bevoegde autoriteiten van een andere staat de verpakking al hebben gecertificeerd, en indien dat het geval is, bij de autorisatie te verwijzen naar die certificering, in plaats ervan die verpakking als nationale autoriteit zelf opnieuw te certificeren. Daarbij wordt voorsnog geen onderscheid gemaakt naar de staat waarvan de autoriteiten de certificering hebben verricht. De beperking tot certificering door de bevoegde autoriteiten van door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen landen kan daarom vervallen.

Onderdeel 1, onderdeel b (wijziging eerste lid, onderdeel j)

Dit betreft een redactionele aanvulling.

Onderdelen c en d (nieuw onderdeel k in eerste lid; verlettering overige onderdelen)

In verband met de invoering van een nieuw onderdeel k in het eerste lid zijn de voormalige onderdelen k tot en met n verletterd tot onderdelen l tot en met o. Het nieuwe onderdeel k is ingevoegd in verband met het toekomstig transport van grote voorwerpen met besmetting met splijtstoffen (zoals bijv. delen van stoomgeneratoren), het zogenoemde SCO-III materiaal. Deze categorie is nieuw in de modale (internationale) vervoersregelgeving. Dit vervoer is vergunningplichtig (zie artikel 2 van het Bvser) maar in artikel 3 dient met het oog daarop nog een verwijzing naar de indieningsvereisten voor een vergunning te worden opgenomen. De wijziging is analoog zoals geregeld in artikel 5 juncto artikel 3, eerste lid, onderdeel j van het Bvser ("speciale regeling") of juncto artikel 3, eerste lid, onderdeel i, van het Bvser (goedkeuring van B(M)verpakkingen). Een vergelijkbare wijziging (voor grote voorwerpen besmet met radioactieve stoffen) is opgenomen in artikel 6 (nieuw onderdeel d), zie onderdeel K, hierna.

Onderdeel 1, onderdeel f (wijziging eerste lid, onderdeel o (nieuw), voormalig onderdeel n)

Dit betreft een redactionele verbetering.

Onderdeel H (wijziging artikel 4c van het Bvser)

Onderdeel 1 (wijziging derde lid)

Dit betreft een redactionele correctie.

Onderdeel I (wijziging artikel 4d van het Bvser)

Onderdeel 1 (wijziging eerste lid)

Dit betreft een redactionele verbetering.

Onderdeel 2 (wijziging derde lid)

De termijn voor het doorgeven van wijzigingen in de kennisgeving, bedoeld in artikel 4d, derde lid, van het Bvser is verkort van drie dagen naar twee dagen. Hiermee wordt aangesloten bij de verplichte kennisgeving van twee dagen die de houders van vervoersvergunningen aan de ANVS en de havenautoriteiten moeten doen bij het vervoeren van splijtstoffen. Door de termijnen voor deze kennisgevingen hetzelfde te maken, wordt onduidelijkheid en verwarring over het op tijd indienen van kennisgevingen voorkomen. Overigens gaat het hier om 'gewone' dagen en niet om werkdagen.

Overigens is om dezelfde reden de termijn voor het doen van de kennisgeving, die Belgiëvaarders moeten doen, van drie dagen naar twee dagen verkort. Zie onderdeel L (wijziging van artikel 13).

Onderdeel J (wijziging artikel 5 van het Bvser)

De redactie van artikel 5, eerste lid, van het Bvser, zoals dat artikel voorheen luidde, leidde tot vragen in de praktijk door de wijze van regeling van de vergunningplicht met uitzonderingen waarop voorwaarden van toepassing zijn, en de verwijzing naar artikel 5 in artikel 15 van het Bvser. De wijziging heeft geleid tot een vereenvoudigde opzet waarbij nu wordt bepaald wanneer het in artikel 29, eerste lid, van de Kew vervatte verbod om zonder vergunning radioactieve stoffen te vervoeren of voorhanden te hebben wel geldt.

Dat betekent dat in de andere hierna genoemde gevallen dat verbod niet geldt:

- a. als de colli van het type (BM) wel voldoen aan de bepalingen van bijlage 1 van de VSG;
- b. als de colli van het type (BM) niet zijn uitgerust met voortdurende drukkivellering;
- c. als de activiteit van de radioactieve stoffen niet meer bedraagt dan is aangegeven in artikel 5.1.5.1.2 van bijlage 1 bij de VSG;
- d. indien daarop geen speciale regeling als bedoeld in artikel 1.7.4 van bijlage 1 bij de VSG van toepassing is;
- e. van grote voorwerpen met besmetting aan het oppervlak als bedoeld in 2.2.7.2.3.2 (c) van bijlage 1 van de VSG.

Onderdelen K, M en N (wijziging artikelen 6, 14 en 16 van het Bvser)

Aangezien ingevolge onderdeel G de specifieke aanwijzing van landen in artikel 3 is komen te vervallen, wordt daarnaar niet meer verwezen in de artikelen 6, 14 en 16 van het Bvser.

Met het oog daarop is de tekst van artikel 6 vereenvoudigd en opnieuw vastgesteld, met toevoeging van een nieuw onderdeel d (indieningsvereisten aanvraag vervoervergunning grote voorwerpen besmet met radioactieve stoffen). Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting op de vergelijkbare wijziging van artikel 3 Bvser, hiervoor (onderdeel G, onderdelen c en d).

Onderdeel L (wijziging artikel 13 van het Bvser)

Aangezien in België voor sommige transporten geen vergunning, maar een andere vorm van autorisatie vereist wordt, zoals een registratie, is het van belang om in de Nederlandse regels geen andere of zwaardere instrumenten te eisen. In verband daarmee is artikel 13 van het Bvser gewijzigd.

Het tweede lid specificceert dat de Belgiëvaarder van tevoren aan de ANVS kennisgeeft van het vervoer. Op vervoerders die alleen maar "langsvaren" (bedoeld is: varen over Nederlands grondgebied met speciale faciliteiten) rust die verplichting niet.

Het nieuwe vierde lid bepaalt dat de Belgiëvaarder ten minste twee dagen voor het tijdstip waarop het vervoer naar verwachting plaatsvindt, aan de ANVS kennisgeeft van wijzigingen die optreden in de gegevens, genoemd in het tweede lid. Hierbij is aangesloten bij de termijn, bedoeld in artikel 4d, derde lid. Aangezien de datum waarop het vervoer plaatsvindt tot die gegevens behoort, wordt voor de toepassing van de termijn van twee dagen uitgegaan van de datum waarop het vervoer naar verwachting uitgevoerd wordt.

Onderdeel O (wijziging artikel 25 van het Bvser)

In het eerste en tweede lid van artikel 25 is het onderdeel a geschrapt. Het facultatieve voorschrift, dat de ontvanger van de splijtstoffen of ertsen die binnen Nederlands grondgebied zijn gebracht (of doen gebracht) daartoe bevoegd moet zijn, kan op grond van artikel 15c, tweede lid, van de Kew worden gesteld en is daarmee onnodig in artikel 25 van het Bvser. Het was daarnaast ook niet volledig, omdat de omgekeerde situatie, 'het buiten Nederlands grondgebied (doen) brengen' niet werd genoemd. Tot slot was de zinsnede "of voor een persoon in een ander land dan Nederland" in beide vervallen onderdelen onduidelijk, omdat het mogelijk suggereerde dat een persoon in het buitenland in dergelijke situaties niet bevoegd zou hoeven te zijn, terwijl dat niet het geval is. Overigens wordt een dergelijk voorschrift standaard verbonden aan alle vergunningen voor het binnen (of buiten) Nederlands grondgebied (doen) brengen en/of het vervoeren van splijtstoffen, ertsen of radioactieve stoffen.

Onderdeel P (wijziging artikel 26 van het Bvser)

De formulering van artikel 26 van het Bvser is in overeenstemming gebracht met die van artikel 31. Tijdens het vervoer moet een afschrift van de kennisgeving aanwezig zijn, omdat het vervoer kennisgevingsplichtig is.

Onderdeel Q (wijziging artikel 27 van het Bvser)

Onderdelen 1 en 6 (wijziging eerste en vijfde (voormalig zesde) lid)

In het eerste en vijfde lid (nieuw, voormalig zesde lid) lid van dit artikel is het woord "gebruiksartikelen" vervangen door: consumentenproducten. Het begrip is opgenomen in artikel 1, derde lid, (artikel II, A, 2) onder verwijzing naar bijlage 1 van het Bbs:

(consumentenproducten: apparaten of producten waarin doelbewust een of meer radionucliden zijn ingebracht, of die bij activering radionucliden voortbrengen of die ioniserende straling uitzenden, en die zonder toezicht of controle als bedoeld in [afdeling 3.2](#) na verkoop aan leden van de bevolking kunnen worden verkocht of ter beschikking gesteld).

Onderdeel 3 (vervallen derde lid)

Het derde lid is vervallen, omdat het criterium voor een vergunningplicht in dit artikel is, of het een geneesmiddel of consumentenproduct betreft, en dus niet of het een natuurlijke bron (bron van ioniserende straling van natuurlijke, terrestrische of kosmische oorsprong, ofwel radioactief materiaal van natuurlijke oorsprong, betreft (NORM: "naturally occurring radioactive material").

Onderdeel R (wijziging artikel 28 van het Bvser)

Onderdeel 1 (wijziging aanhef)

In artikel 28 is bepaald dat het artikel ook geldt voor het vervoer van hoogactieve bronnen. Dit was door een omissie nog niet geregeld.

Onderdeel 3 (wijziging onderdeel d)

In onderdeel d is het woord "gebruiksartikelen" vervangen door consumentenproducten.

Onderdeel S (wijziging artikel 31 van het Bvser)

Artikel 31 is geherformuleerd in de vorm van een verplichting van de vervoerder of opdrachtgever. Daarnaast is bepaald dat de vervoerder - voorafgaand aan het afleveren van de goederen, respectievelijk tijdens het vervoer - de genoemde verplichtingen nakomt. Hij moet een afschrift van de vergunning of de kennisgeving aan boord hebben.

Onderdeel T (wijziging artikel 32 van het Bvser)

Onderdeel 1 (wijziging eerste lid)

Met de gewijzigde redactie van artikel 32, eerste lid, van het Bvser is verduidelijkt dat ook:

- het vanaf het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie naar Nederlands grondgebied brengen van een radioactieve stof als open bron en
- het binnen het Nederlands grondgebied brengen vanuit een ander lidstaat van de Europese Unie of vanaf Nederlands naar het grondgebied een ander lidstaat van de Europese Unie brengen van een radioactieve stof als niet-open bron (ingekapselde) bron,

onder de reikwijdte van deze bepaling vallen en daarmee onder de verplichting er ten minste drie weken van te voren kennis van te geven aan de ANVS. De wijziging strekt tot een betere uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van artikel 32 van het Bvser, mede met het oog op een goede uitvoering van artikel 23, eerste lid, van Richtlijn 2013/59/Euratom met betrekking tot het binnen of buiten Nederlands grondgebied brengen van radioactieve stoffen.

Onderdeel U (wijziging artikel 32a van het Bvser)

Onderdeel 1, onderdeel b (wijziging eerste lid, onderdeel b)

Artikel 32a, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid, was nog niet aangepast aan de eerdere vervanging van het begrip "melding" door "kennisgeving" in de aanhef van het eerste lid. Dit is alsnog gecorrigeerd.

ARTIKEL III (wijziging van het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs))

Onderdelen A en C (wijziging artikelen 3.18 en 10.7 van het Bbs)

Op een aantal plaatsen in het Bbs is aan de ANVS de bevoegdheid gegeven om een besluit te nemen voor het daarbij aangegeven onderwerp. In de praktijk is het wenselijk gebleken de aard van de bevoegdheid te verduidelijken. De ANVS heeft zowel de bevoegdheid om beschikkingen te nemen als met betrekking tot organisatorische en technische onderwerpen in een verordening regels te stellen. Voor de artikelen 3.18, eerste lid, onderdeel a, onderdeel 3°, en 10.7, derde lid, is verduidelijkt dat de desbetreffende besluiten zowel door middel van een beschikking als door middel van een verordening kunnen worden genomen.

Onderdeel B (wijziging artikelen 8.12 en 8.15 van het Bbs)

Onderdeel B strekt tot wijziging van de artikelen 8.12, tweede lid, en 8.15, onderdeel b, van het Bbs, voor zover daarin wordt verwezen naar het Staatstoezicht op de volksgezondheid. Het Staatstoezicht op de volksgezondheid bestaat uit twee onderdelen: de Inspectie gezondheidszorg en jeugd (hierna: IGJ) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (artikel 1 van het Besluit Staatstoezicht op de volksgezondheid). De IGJ is in 2017 ontstaan uit de fusie van de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie jeugdzorg. In het kader van de aanpassing van alle wet- en regelgeving in verband met die fusie is ervoor gekozen om de algemene vermelding 'Staatstoezicht op de volksgezondheid' te vervangen door een specifieke verwijzing naar de IGJ, indien het om dit onderdeel van het Staatstoezicht gaat (Kamerstukken II 2017/2018, 34797, nr. 3, blz. 3 en Stb. 2018, 94 en 190). Het betreft een technische wijziging.

Onderdeel D (wijziging bijlage 1 van het Bbs)

Het eerdere Bbs-begrip "werknemer" hield in een "persoon die hetzij in dienst hetzij onder gezag van de ondernemer gehouden is tot het verrichten van arbeid ten behoeve van die ondernemer". Dit suggereerde dat de vrijwilliger en de zelfstandige die ten behoeve van de ondernemer gehouden is arbeid te verrichten, niet onder het Bbs-begrip "werknemer" vielen en juridisch-technisch kwalificeerden als leden van de bevolking. Ten onrechte. Zie in dit verband het Bbs-begrip "eigen werknemer": blootgestelde werknemer in dienst van de ondernemer dan wel vrijwilliger of zelfstandige die ten behoeve van de ondernemer gehouden is arbeid te verrichten. Alsmede het begrip "blootgestelde werknemer" in artikel 4, onder 36, van Richtlijn 2013/59/EURATOM (PB L 13): een persoon, hetzij als zelfstandige hetzij in dienstverband, die bij

de uitvoering van werk dat tot de handelingen onder deze richtlijn behoort, een blootstelling ondergaat aan doses die hoger zijn dan een van de dosislimieten voor de bevolking. Met het oog op de stralingsbescherming en nucleaire veiligheid dienen ook deze categorieën werkenden te kwalificeren als "werknemer" in de zin van het Bbs. De in onderdeel D opgenomen verduidelijking stelt dit zeker.

ARTIKEL IV (wijziging van het Besluit in-, uit-, en doorvoer van radioactieve stoffen en bestraalde splijtstoffen (Biudrabs))

Onderdelen A en B, onderdeel 1 (wijziging van de artikelen 1 en 2 van het Biudrabs)

De begripsomschrijvingen van "radioactieve afvalstof" in artikel 1, eerste lid, van het Besluit in-, uit-, en doorvoer van radioactieve stoffen en bestraalde splijtstoffen (hierna: Biudrabs) zijn vervangen door één begripsomschrijving. De verwijzingen in die begripsomschrijving en in artikel 2, onderdeel a, onderdeel 1°, naar het vervallen Besluit stralingsbescherming zijn voorts gecorrigeerd.

Onderdeel B, onderdelen 2 en 3 (wijziging van artikel 2 van het Biudrabs)

Het vervallen van onderdeel b in artikel 2 volgt uit Richtlijn Euratom/2013/59. In deze richtlijn wordt namelijk niet langer een onderscheid gemaakt tussen natuurlijke bronnen, die wel of niet zijn of worden bewerkt met het oog op hun radioactieve eigenschappen. Alle natuurlijke bronnen, en dus ook radioactieve afvalstoffen die uit natuurlijke bronnen bestaan, worden daardoor op dezelfde wijze geregeld. Het Besluit in-, uit-, en doorvoer van radioactieve stoffen en bestraalde splijtstoffen is daaraan aangepast.

ARTIKEL V (inwerkingtreding)

Uitgangspunt is een inwerkingtreding met inachtneming van de systematiek van de vaste verandermomenten en minimuminvoeringstermijnen. Vanwege de omvang van het besluit en de verscheidenheid aan wijzigingen in meerdere algemene maatregelen van bestuur is uitgegaan van Aanwijzing voor de regelgeving 4.22, onderdeel C. Dit geeft enige flexibiliteit. Zie voor een verdere toelichting op de inwerkingtreding en wijziging van overige regelgeving de paragrafen 8 en 9 van Deel I van het algemeen deel van de nota van toelichting.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Bijlage

Concordantietabel Regeling beveiliging nucleaire inrichtingen en splijtstoffen (Rbnis)

Rbnis (oud)	Grondbeginselen Verdrag (zie tabel in par. 2.2 deel II algemeen deel)	Nieuw/ gewijzigd artikel in Bkse	Nieuw/ gewijzigd artikel in Bvser	Verordening ANVS	opmerking
Art. 1a	H	Art. 22f, lid 1			
Art. 1b lid 1	H	Art. 22f lid 2			
		Art. 22f lid 3			Bevat delegatie grondslag
Art. 1b lid 2	H			naar verordening	
Art. 1c	H			naar verordening	
Art. 1d	H			naar verordening	
Art. 1e lid 1	H	Art. 22g lid 1			
		Art. 22g lid 2			Bevat delegatie grondslag
Art. 1e lid 2	H			naar verordening	
Art. 1 e lid 3	H	Art. 22g lid 3			
Art. 1f	H				
Art. 1g	H			Naar verordening	
Art. 2	G				
Art. 3 lid 1	G, H	Art. 22 lid 3, a			
Art. 3 lid 2	G, H	Art. 22 lid 3, b			
Art. 3 lid 3	G, H	Art. 22 lid 4			
Art. 3 lid 4	G, H	Art. 22 lid 5			
		Art. 22 lid 6			Bevat delegatie grondslag
Art. 4 lid 1		Art. 22a lid 1			
Art. 4 lid 2				Naar verordening	
Art. 4 lid 3				Naar verordening	
Art. 5 lid 1		Art. 22a lid 2			
Art. 5 lid 2		Art. 22a lid 3			
Art. 5 lid 3		Art. 22a lid 4			
Art. 5 lid 4		Art. 22a lid 5			
Art. 5 lid 5		Art. 22a lid 6			
Art. 6 lid 1		Art. 22b lid 1			
Art. 6 lid 2		Art. 22b lid 2			
Art. 6 lid 3		Art. 22b lid 3			
Art. 7	K			Naar verordening	
Art. 8	I			Naar Verordening	
Art. 9	I			Naar Verordening	
Art. 10	I			Naar Verordening	
Art. 11	H, I			Naar Verordening	
Art. 12		Art. 22c			
Art. 13	L	Art. 22d			
Art. 14	J			Naar verordening	
Art. 15	J			Naar verordening	
		Art. 22e			Bevat delegatie-grondslag
Art. 16 aanhef			Art. 1d lid 1		
Art. 16 a-h	E			Naar verordening	
			Art. 1d lid 2		Bevat delegatie-grondslag
Art. 17 lid 1			Art. 1e lid 1		

Rbnis (oud)	Grondbeginselen Verdrag (zie tabel in par. 2.2 deel II algemeen deel)	Nieuw/ gewijzigd artikel in Bkse	Nieuw/ gewijzigd artikel in Bvser	Verordening ANVS	opmerking
			Art. 1e lid 2		Bevat delegatiegrondslag
Art. 17 lid 2-4				Naar verordening	
Art. 18 lid 1-3			Art. 1e lid 3-5		
Art. 19 lid 1-3			Art. 1f lid 1-3		
Art. 19a				Naar verordening	
Art. 20			Art. 1g		

Concordantietabel Regeling nucleaire drukapparatuur (Rnd)

Rnd (oud)	Nieuw/gewijzigd artikel in Bkse	opmerking
	Art. 21 lid 1	Voormalig art. 21 lid 1 Bkse
	art. 21 lid 2	Voormalig art. 21 lid 1 Bkse Delegatiegrondslag
	art. 21 lid 3	Voormalig art. 21 lid 4 (eerste volzin) Bkse Delegatiegrondslag
		Voormalig art. 21 lid 5 (tweede volzin) Bkse
Art. 4	Art. 21 lid 4	
	Art. 21 lid 5	Voormalig art. 21 lid 6 Bkse Delegatiegrondslag Minister
	Art. 21 lid 6	Voormalig art. 21 lid 2 Bkse Delegatiegrondslag
	Art. 21 lid 7	Voormalig art. 21 lid 3 Bkse
Art. 3	Art. 21 lid 8	delegatiegrondslag